

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

V., Báthory-utca 24. szám.
(„Falu” Országos Földművelésügyi.)
Telefon: Automata 294—52.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Rádiós gaz-
dasági előadások” című füzetekkel együtt:
Egész évre 4, 1/2 évre 2, 1/4 évre 1 P

Budapest, 1933.

XIV. évfolyam, 47. szám.

1933. november 19.

A Nemzeti Egység Pártja zászlót bontott Budapesten

November hó 12-én bontott zászlót Bu-
dapesten a *Nemzeti Egység Pártja*. A
nagysebű megmozdulás színhelye az
új ügépőpályá volt, melyen közel *negy-
venzezer* főnyi tömeg helyezkedett el pél-
dás rendben. A párt vezérének érkezése
alkalmával a zenekarok a *Nemzeti Egy-
ség új indulóját* játszották, majd amikor
a diszemelvényen láthatóvá vált *Gömbös*
Gyula miniszterelnök alakja, szűnni nem
akaró, mámoros éljenzés köszöntötte.

A nagygyűlést *Sztranyavszky* Sándor, a
párt elnöke nyitotta meg, majd *Gömbös*
Gyula miniszterelnök mondott zászlóbontó
beszédet.

Gömbös miniszterelnök beszéde

— *Magyar Testvérek!* — mondotta
a miniszterelnök többek közt — ami-
kor a *békereviziónak gondolatát hi-
vatalos magyar kormányprogrammá*
tettem, tudtam azt, hogy ez a kérdés
a leglényegesebb pontja a magyar
életnek. Amikor azt látjátok, hogy a
veritékes munka gyümölcsének ér-
tékesítése akadályokba ütközik, ami-
kor az élet gondjai vállaitokra sulyo-
sodnak, mindig jusson eszetekbe, hogy
ez elsősorban azért van, mert csonka
ez a magyar test.

— Nehéz időket élünk, nem könnyű
megtalálnunk azt az utat, amely a
magyar jövő felé vezet.

Itt a tömegből valaki közbekiáltott:
— *Éljen a titkos választójog!*

A miniszterelnök pillanatig megáll,
majd a közbeszóló felé fordulva
mondja:

— Ez az általános, titkos és egyenlő
demokrácia, a „nyugati” demokrácia,
ez az ugynevezett gerstlidemokrácia,
már egyszer élvezett oda, hogy a
nemzet majdnem elveszített mindent.
Ez a rendszer mindenütt a világon
lealkonyodóban van. Ennek helyébe
mi az öncélú magyar gondolatot tesz-
szük, az áldozatos magyar életet, az
igazi testvéri szeretetet.

— Ez az első eset talán, — foly-
tatta a miniszterelnök — hogy a
Nemzeti Egység Pártjának országos

szervezetei *tisztelegnek a főváros pol-
gársága előtt.* Ezek a vidéki szerve-
zetek velem együtt a magyar fővá-
rostól rengeteg sokat kívánnak. Elis-
merik a főváros vezetőszerpét, poli-
tikai, gazdasági, kulturális szempont-
ból, de azt kéri tőle, velem együtt,
hogy legyen izzig-véig magyar. Ne-
künk olyan magyar fővárosra van
szükségünk, amely *teljesen beleillesz-
kedik a nemzet történelmi felada-
taiba.* Én azért szerveztem meg a
Nemzeti Egység Pártjának *3800 vi-
déki szervezetét*, mert az ő élükön be-
akartam jelenteni a fővárosnak, hogy
a *vidéki szervezett tömegek mögöt-
tem azt kívánják, hogy a főváros is*
*csatlakozzék a Nemzeti Egység moz-
galmához.* A fővárosnak különféle
pártállású rétegei vannak és épp
ezért megmondom: *első lényeges*
programom az, hogy ebben a fővá-

*rosban mindenekelőtt egy nagy nem-
zeti pártot kívánok, amely a főváros*
*pártokra szakadozottságát kiegyen-
sulyozza.*

— E nagy egygyéforradásban egye-
lőre a *munkásság mintha kissé távo-
labb állana tőlünk.* A munkás rend-
kívül közel áll lelkemhez és szívem-
hez és *nem tudok elképzelni a nemzet*
életében olyan harmónikus munkát,
amelyből a munkásság hiányzik.

— A magyar munkásság ne külföl-
dön keressen testvéreket és baráto-
kat magának, *de Magyarországon ta-
lálja meg testvéreit, elsősorban a*
*magyar miniszterelnökben, aki test-
véri szeretettel fog minden munkás-
kérdéssel foglalkozni.* S megmondom
azt is, eljön az ideje, nincs is olyan
messze, amikor a *magyar munkásság*
végkép otthagya a vörös rongyokat és
velem és velünk együtt fog menetelni

Gömbös Gyula miniszterelnök megnyitja a Nemzeti Munkahetet, a TESZ
Országház-téri székházának erkélyéről elmondott beszédével

a magyar föltámadás felé. Én azt ajánlom azoknak a munkásvezéreknek, akik tulságosan hangoztatják a nemzetköziséget, akik tulságosan kerülnek a „nemzeti“ gondolatot, — csomagoljanak. Csomagoljanak azért, mert úgy érzem, a nemzet egyetemes és a magyar munkásság egyeteme egy test és egy lélek és annak, aki ez ellen a gondolat ellen van, annak el kell utaznia valahová.

— Van még mondanivalóm. Sohasem nézheti azt egy nemzet, hogy ki milyen templomban imádkozik, hanem csak azt, hogy mennyire istenfélő és főként azt, hogy mennyi értéket jelent személyében nemzetének. Ha már száttagolt bennünket vallásilag a sors, annál inkább szükségünk van arra, hogy mi ledöntsük az egymás között lévő válaszfalakat és teljes egységben forrjunk össze.

A vidék és a főváros egy legyen

— De szó essék ma a városházáról is. A városházán tulsok a párt, anynyira, hogy magam sem ismerem ki magamat. Tudom, hogy nehéz ez a kérdés, de belenyulunk és rendbehozuk ezt is. Sürgős szüksége van a nemzetnek arra, hogy a főváros közönsége is teljes egészében összeoldjon a nemzeti egység gondolatának országos szervezetében. Bizzatok bennem, tehát abban a tekintetben, hogy megoldom ezt a kérdést, hiszen a ti érdeketek, hogy realis politika uralkodjék a városházán, hogy takarékoskodjanak az adófilléreitekkel, hogy a városháza ne mutasson sivár képet semmi tekintetben, hogy a magyar vidék megbecsüléssel nézzen a fővárosra és egy legyen vele.

— Azt kívánom tőletek, hogy szervezték meg a nemzeti egység jegyében a „hadállásokat“, s azután majd, amikor az időt elkövetkezettnek látom, megmondom, mikor jöjjen a következő lépés, amely majd Budapest regenerációjához vezet.

— A Nemzeti Egység Pártjának alapszabályai értelmében minden nagy közületben, amelynek élén főispán, vagy főpolgármester áll, ő a párt központi exponense. Ezért, továbbá azért, mert én Huszár Aladár főpolgármester urban megbízható barátomat és munkatársamat látom, őt szemeltem ki arra, hogy Budapest székesfőváros Nemzeti Egység Pártjának elnöke legyen. Ide szölitom most őt magam mellé és azt kívánom tőletek, hallgassatok az ő mély magyar lelkiismeretére, nagy szociális érzékére és akkor bizonyos vagyok benne, hogy a fővárosi párt szervezkedése oly irányba terelődik, hogy haszna lesz abból nemcsak a fővárosnak, hanem az országnak is. Ezennei átadom néki a főváros vezetését.

A miniszterelnök ezzel befejezte szözatát s a sokezernyi tömeg szünni nem akaró, viharos lelkesedéssel, kalap- és zászlólengetéssel köszöntötte.

Huszár Aladár dr. főpolgármester lépett most a mikrofon elé és többek között így szölt:

— A Nemzeti Egység Pártjának budapesti szervezete, — amelynek zászlaját ma a nemzet vezére kibontotta — vezetését ezennel átveszem. Hálásan köszönöm Vezérünk bizalmát és fogadom, hogy kötelességemhez és a bizalomhoz hiven lelkesedéssel és teljes erőmmel mindent elkövetek, hogy hivatásomnak és küldetésemnek legjobban megfelelhessenek.

A főpolgármester szöavaira is feltörő éljenzés volt a válasz, majd Sztranyavszky Sándor dr. elnök zárószöavaival ért véget az impozáns zászlóbontó nagygyűlés.

BELPOLITIKA

Külföldi beszámoló

A képviselöház külföldi bizottsága november hó 9-én ülést tartott. Kánya Kálmán külügyminiszter részletes tájékoztatást nyújtott a külpolitikai helyzetről és megállapította, hogy a magyar külpolitika irányelvei: a szabdkéz, a békés fejlődés és a kizárólag békés eszközökkel való küzdelem nemzeti céljaink megvalósítása érdekében. Magyarországnak nincsenek szövetségesei, ellenben vannak barátai és ezek jóindulatát az általános nemzetközi feszültség ellenére is változatlanul bírja.

Gömbös Gyula miniszterelnök hozzátette, hogy Törökországgal és Bulgáriával szemben gazdasági lehetőségeink nincsenek kihasználva. Komoly remény van arra, hogy ezirányú tárgyalásainknak már a közeljövöben eredménye fog mutatkozni.

A vita során Bethlen István gróf kijelentette, hogy hasznosnak találná a gazdasági közeledést Szovjetországhoz, mert ebből a magyar mezőgazdasági termékek kiviteli lehetőségeinek kiszélesítése következhetnék.

A felsöház külföldi bizottsága november hó 10-én tartott ülést. Kánya Kálmán külügyminiszter ismertette az idöszöri külpolitikai kérdéseket; megállapította, hogy a folyó év kétségtelenül egyike volt a legizgalmasabbnak és úgy politikailag, mint gazdasági téren az előbbi évekkkel szemben inkább visszafejlődést, mint haladást mutat. Azoknak a problémáknak sorában, melyek miatt Európában a lelkek megnyugvása nem tud bekövetkezni, első helyen áll a leszerelés kérdése. Hogy tizenöt évvel a háború befejezése után ilyen elkeseredetten kelljen küzdeni az egyenjoguságért, na-

gyon kellemetlen meglepetés volt a mi számunkra. Mégis talán remélhető, hogy jobb légkörben fognak lefolyni a jövő tárgyalások és a megkötendő egyezmény magában fogja foglalni a teljes egyenjoguság gyakorlati megvalósítását.

Gömbös Gyula miniszterelnök hangsúlyozta, az a törekvése, hogy az egész ország, annak minden közgazdasági tényezője egységes gazdasági politika szölgálatában álljon.

A felsöház külföldi bizottsága helyesséssel vette tudomásul a miniszterelnök és külügyminiszter fejtegetéseit.

Kállay földmivelségi miniszter Bécsben

Kállay Miklós földmivelségi miniszter az elmúlt héten Bécsbe utazott, ahol közvetlenül Dollfuss kancellárral tárgyalt az Ausztriába irányuló magyar sertéskivitelről. Ez a tárgyalás azzal az öröndetes eredménnyel járt, hogy megfelelő rekompenciák (fűrészelt fa és pamutfonal behozatala) ellenében, amiket Ausztriának ipari téren nyújthatunk, kiszélesíti a magyar sertésexportot, éppen most, amikor a hideg idö beálltával küszöbén állunk a nagyobb kínálnatnak. A földmivelségi miniszter bécsi utjának gyors eredménye igen megnyugtató hatást tett a magyar gazdasági közvéleményre.

Külkereskedelmi mérlegünk megörizte aktivumát

Gazdasági és pénzügyi helyzetünk javulásának újabb öröndetes jele, hogy külkereskedelmi mérlegünk következetes aktivumot mutat. Az októberi forgalomról szöló kimutatás szerint a behozatal értéke 32.7 millió pengö volt (a mult év október hónapjában 27.1 millió pengö), a kivitel pedig 42.3 millió pengöt tett ki (31.3). Az e havi külkereskedelmi mérleg tehát 9.6 millió pengö aktivummal zárult. Az 1933. év első tíz hónapjában behozatalunk 255.2 (171.5) millió pengöt, kivitelünk értéke 310.7 (264.3) millió pengöt tett. Az első tíz hónapban tehát a külkereskedelmi mérleg az 1932. év megfelelő idöszakának 7.2 millió pengös passzivumával szemben 55.5 millió pengös kiviteli többletet mutat.

Az októberi behozatalban a mult év ugyanezen hónapjához képest nagy mértékben csökkent a kocsz, a papirosanyag és köszén forgalma, viszont nagyobb növekedést mutat a nyersdohány, bárdolt és fűrészelt fa, nyers fémek és a nyersbör forgalma.

Kiviteli cikkeink közül különösen nagy mértékben növekedett a buza, a friss gyümölcs, a sertés, a toll, a zab, a cukor és a hántolatlan szárazborsó forgalma, nagyobb csökkenést mutat ellenben a disznósir és szalonna és a szarvasmarha kivitele.

MINDEN ÚJ

ELÖFIZETŐ

a falusi polgár táborát erősíti

Szomorú évfordulója a magyar gyásznak...

Hétfőn, november 13-án volt tizenharmadik évfordulója a trianoni béke törvénybeiktatásának. E gyásznapon a nemzetgyűlés, külföldi nyomásra, törvénybe iktatta a trianoni békeparancsot, amelyet azonban sem a magyar nemzet, sem annak egyetlen hű fia soha el nem fogadott és tiltakozik ellene, amíg egy csepp vér folyik a magyar erekben. Sötét gyásznapp ez, de nem vigasztalan, mert a magyar reménység és ősi bizalom lobogó fáklái gyulnak fel ország-szerte az iskolákban, a társadalmi egyesületekben és minden magyar szívben. Az összeszorított ajkakon pedig erőteljesen hangzik fel a: „Nem! Nem! Soha!“ És nincsen magyar templom, amelyben az ájtatos hívők a magyarok Istenéhez ne fordulnának e napon, énekelvén az új magyar szolozmát: „Hiszek Magyarország feltámadásában!“ Mert feltámadás csak a hitben lehet, amelyet senki sem vehet el tőlünk. Legkévésebbé a trianoni gyász okozói...

A Nemzeti Munkahét...

— Nem élhetünk oldott kéve módjára! A Nemzeti Munkahét intézményét állandósítom, mert azt akarom, hogy lássa a világ: e csonka nemzet minden körülmények között élni akar!

A miniszterelnök szavai ezek, abból a beszédéből, amelyet vasárnap, november hó 12-én a TESz erkélyéről tartott a magyar ipar impozáns felvonulásának résztvevői és sok ezer hallgató előtt. És mi örömmel és megértéssel hallgatjuk e szavakat és üdvözljük a szándékot, amelyért mondták. Mert igen: e csonka nemzet minden körülmények között élni akar, mivel ahhoz istenadta joga van, mint bármely más nemzet fiainak. És dolgozni akar, hogy boldoguljon minden egyes tagja, ha akármelyik tisztességes foglalkozást űzi is. S annak a munkának becsülete legyen itthon, s értéke a határon túl. Ne fölösleges le itthon a kapzsóság, s tehesse értéktelen ronggyá külföldön a gyűlölet. A magyar munka a magyar élet, a dolgozó magyar kar a magyar boldogulás, a magyar veríték a magyar kenyér. Egy nemzet nem akkor hal meg, amikor országát szétdarabolják, hanem akkor, amikor élete céltalanná válik. Céltalan pedig csak az az élet, amely a munkát nem becsüli. Minél inkább megbecsüljük a nemzeti munkánkat, annál több jogcímet szerzünk a feltámadásra.

A m. kir. földmívelésügyi minisztérium
29.122/1933. számú engedélye alapján

**fajtliszta szőlőajtványok és szőlő-
vesszők olcsón beszerezhetők:**

Kerékgyártó János telepén, Abasár-
ujtelep, 615. sz. (Heves megye.)

Nadir Khan, Afganisztán királya,
akit november hó 8-án meggyilkoltak.

VILÁGKRÓNIKA

Vasárnap, november hó 12-én zajlott le Németországban a népszavazás és a birodalmi gyűlés tagjainak megválasztása. A népszavazásnak abban a kérdésben kellett döntenie, helyesli-e a német nép Hitler Adolf kormányának belső és külső politikáját. Igennel szavazott a 45 millió szavazásra jogosult közül 43 és fél millió ember, a szavazók 95.1 százaléka. A birodalmi gyűlési tagok megválasztásánál a nemzeti szocialista pártra adta le szavazatát közel 43 millió ember, a szavazók 92.2 százaléka. A Hitler-kormánynak ez a rendkívüli sikere teljes egészében igazolja, hogy a kormány a német nép kívánságának megfelelően járt el akkor, amikor kilépett a Népszövetségből és elhagyta a leszerelési értekezletet. Most az ugynevezett „győztes“ hatalmakon a sor, hogy a német nép és vele együtt a többi „legyőzött“ nép követelését az egyenjogúság terén teljesítsék.

Az angol alsóházban november hó 13-án értekezletet tartottak azok a képviselők, akik aláírták Sir Robert Gower javaslatát a trianoni békeszerződés módosításának kiharcolása ügyében. Az értekezleten 75 képviselő vett részt. Elnökké Sir Robert Gower-t választották meg. Az értekezlet elhatározta, hogy a közeljövőben Sir John Simon külügyminiszterhez küldöttseget meneszt.

Az orosz és japán ellentétek kiéleződését felhasználva, Litvinov orosz külügyi népbiztos Amerikába hajózott, hogy az érdekeit Japántól ugyan csak féltő Amerikával megállapodást létesítsen. A tárgyalások folyamatban vannak, megegyezés még nem jött létre. Jellemző egyébként, hogy ugyanakkor a kommunista internacionálé felhívást intézett hiveihez az

amerikai proletárforradalom előkészítésére.

Göring porosz miniszterelnök az elmúlt héten Rómában tartózkodott, ahol megbeszélést folytatott Mussolini miniszterelnökkel. A megbeszéléstől az a fordulat remélhető, hogy a leszerelési tanácskozások Németország részvételével előbb-utóbb megindulhatnak, mert Mussolini megtalálja az ellentétek áthidalására alkalmas módot.

Crawford angol őrnagy egy újság-cikkben sürgeti a trianoni békeszerződés módosítását, melynél, — mint írja — kegyetlenebb, bosszúállóbb és gonoszabb szerződést még nem kényszerítettek legyőzöttekre.

Ausztriában legutóbb elrendelték a statáriumot azért, mert az alkotmány nem ad más módot a halálbüntetésre, már pedig a nap-nap után megismétlődő terrorisztikus cselekményeknek más módon nem lehet gátat vetni.

Nadir Khan Ghazi-t, Afganisztán ötvenhároméves királyát, november hó 8-án meggyilkolták. Négy esztendeje foglalta el a trónt, miután Amanullah király elmenekült az országból. A meggyilkolt királyt 19 éves fia követi a trónon.

Megrendszabályozzák az építő-takarékpénztárakat!

A kereskedelmi minisztériumban előkészítés alatt van az ugynevezett építő-takarékpénztárak kérdésének szabályozása. E takarékpénztárak, amelyek a kisemberek befizetési alapján megfelelő építkezési kölcsönt adnak, az utóbbi években nálunk is erősen elszaporodtak, úgy, hogy ma már a fővárosban és a vidéken több mint 14 ilyen takarékpénztár működik. Ezek közül nagyobb jelentőségre csak 3—4 tett szert, amelyek ügyfeleik részére több mint 700.000 pengő, többévi törlesztéssel járó kölcsönöket bocsátottak eddig rendelkezésre.

A többi, hasonló természetű alaku-
lat részben tőke és részben szakszerű
vezetés hiányában sok csalódást okozott a köréje csoportosuló embereknek. Ezért vált szükségessé a takarékpénztárak alapításának, fenntartásának és vezetésének állami szabályozása és ellenőrzése. Intézményesen kell arról is gondoskodni, hogy a vállalatok már elindulásuk időpontjában olyan saját tőkével rendelkezzenek, amely lehetővé teszi, hogy a vállalt kötelezettségeknek meg is tudjanak felelni.

Jóleső meglepéssel közöljük a fenti hirt, mert éppen a VASÁRNAP volt az, mely több ízben erélyesen követelte az építő-takarékpénztárak megrendszabályozását.

Bármely szeszfőzde előállíthat borpárlatot és maga értékesítheti

A pénzügyminiszter legújabb rendelete

A Budapesti Közlöny (hivatalos lap) november hó 12-iki számában jelent meg a pénzügyminiszter 1933. évi 151.400. számú rendelete a borpárlat termelésére és forgalombahozatalára vonatkozó rendelkezések hatályának megszüntetésével kapcsolatos kérdések szabályozása tárgyában.

A rendelet szerint a borpárlatot, törköly-, borseprő és egyéb gyümölcsfeldolgozása esetén is, külön engedély nélkül bármely termelési adó alá eső szeszfőzdében bármely mennyiségben elő lehet állítani és a termelt borpárlatot a szeszfőzde vállalkozója (az Országos Szeszértékesítő Rt. közreműködése nélkül) maga értékesítheti. A borpárlat termelésére és forgalombahozatalára nézve is azok az általános rendelkezések az irányadók, melyek a termelési adó alá eső szeszfőzdek üzemeltetésére és az ilyen szeszfőzdekben termelt szesz (gyümölcspálinka) forgalombahozata-

talára nézve ma is érvényben vannak.

A termelési adó alá eső szeszfőzdekben előállított szesz (gyümölcspálinka) alkoholtartalmának korlátozására vonatkozó rendelkezéseket hatályon kívül helyezik. Ehhez képest a termelési adó alá eső szeszfőzdekben 65 foknál magasabb alkoholtartalmú szesz (gyümölcspálinka) is előállítható és forgalomba hozható.

A termelési adó alá eső szeszfőzdekben termelt szesz (borpárlat, seprő-, törköly-, gyümölcspálinka, stb.) jellegzetes ízét és szagát szűréssel, vagy vegyszerekkel való keveréssel, vagy bármely más módon kivonni (neutralizálni, desaromatizálni), vagy azt ilyen minőségben forgalomba hozni továbbra is szigorúan tilos. Ennek a tilalomnak a megszegése, mint kisebb jövedéki kihágás, 10 pengőtől 1000 pengőig terjedhető pénzbüntetéssel s ezentul az engedély visszavonásával büntethető.

Jajok a trianoni határ mellől...

Alább Kulcsár Pál (fitos) csesztregi gazda levelét közöljük Zalából, a trianoni határ mellől. Sok a panasza, mindnek nem szoríthatunk helyet, csak az égetőbbeket válogatjuk és ajánljuk a sorsintéző államférfiak figyelmébe.

Ezeket írja többek között Kulcsár Pál:

— A szomszéd határos községünkben 5 kat. hold földtől fizetnek 40 pengő adót, nálunk 70 pengőt. Mi a duplájára vagyunk értékelve. Próbáltuk folyamodni, kérvényezni, deputáció ment a minisztériumba, de semmi hatása. Nincs, aki segítségünkre sietne ebben a tizenkettedik órában. S a földünk sem jobb, mint a szomszédoké, sőt rosszabb, kavics. És az adót szintén úgy kéri tőlünk, mint akár Pest környékén, vagy a Balaton partján. Nálunk sehol egy gyár, sehol egy uradalom, sehol egy állomás, ahol csak egy rézkrajcárt lehetne keresni. Örülünk, ha a napi szükségletet, só, petroleum, gyufa és más házi-kiadást tudjuk fedezni.

— Csupa tétlenséggel nézünk a hosszu tél elé. Községem józan, munkaszerető népe szívesen dolgozna, csak pár fillérért is, de hol? Halom, hogy az állam 15 millió pengő kölcsönt vett fel kisebber beruházásokra. Kerül-e a mi vidékünkre ebből egy fillér is? Pedig épen idáig, a mi határunkig meg van szabályozva az ut. Itt elakadt, már a mi határunkba nem került költség. Vasutakat villamosítanak, amerre úgy is jó. Nekünk délnek 10 kilométert kell gyalogolnunk, északfelé 18-at, hogy

vasutat érjünk. Husz község van elzárva a világtól, amely olyan egyenes, mint az aszfalt. Csak a talpfákat kéne lerakni és már mehetne a vonat. Egy huszonöt kilométeres vonatot átszelné mind a husz község határát. Míg az ország egyes részein az utakat is olajozzák, addig mink olaj nélkül dagasztjuk a sarat... Egy utunk van, amit még a rómaiak csináltak. A rómaiak jártak erre, de arra még a krónika sem emlékszik, hogy egy eleven miniszter valaha taposta volna a vidékünket.

— Talán nem is tudják, hogy mink is vagyunk. De mégis, mert az adót kéri szorgalmasan. Arra azonban nem nyujtanak módot, hogy azt meg is kereshessük. Ki hoz mihozánk pénzt, mikor hónapszám se látunk egy urat? Az a pár tisztviselő, aki itt él köztünk, nem tudja elfogyasztani husz, harminc község feleslegét. A legközelebbi város, Zalaegerszeg, 40 kilométer, az állomás 10 kilométer. Ki tud oda piacozni valamit, amiért csak nagyjában is megtérülne a fuvar és a vasut? A másik város, ami legközelebbi, Nagykanizsa, 66 kilométer. Csupa lehetetlenség az értékesítésünk.

— Milyen könnyű volna ezen segíteni ebben a mostani vajudott világban, csak egy kis erőltetés kellene az állam részéről és meg lenne mentve ez a szegény, elesigázott, kulturát nem ismerő, szittyia magyar nép. Anyu sok az intézmény, de nálunk sehol semmi. Mifelénk nem tekint senki. A mi filléréink is odavándorolnak, ahol ugys sok van, de viszont vissza

hozzánk sohasem, semmi sem jön.

— Talán egyszer majd meghallják az illetékes tényezők panaszainkat és talán a mi vidékünk is sorra kerül. Adja Isten, hogy úgy legyen,

*

Ime a mindennapi élet sötét és tehetetlen mélységeit feltűntető meg-rázó levél a trianoni határ egyik kis eldugott magyar falujából. Lehet-e rá segítség? Adja Isten, hogy úgy legyen! — mondja Kulcsár Pál kisgazda. Adja Isten, hogy úgy legyen! — ismétéljük mi is utána erős és hívő magyar bizodalommal.

Amerikában megszűnt a szesztalalom

Amerikában megszűnt a szesztalalom. Mindenki nyíltan ihatik, s az alkohol fogyasztása szélesebb körre fog kiterjedni, mint eddig, mert tudvalevő, — hogy titokban eddig is ittak. Az ital azonban olesőbbá lesz a szabadsággal, s így több fog belőle elfogyini. Ha csupán csak annyi bort iszik Amerika, amennyi ma Magyarországnak fejtágra, az 36 millió hl évi borfogyasztást jelent. Ha pedig annyit iszik, mint Franciaország, akkor a fogyasztás ötször ennyire fog rugni. A legnagyobb bortermelő országokban, Olaszországban és Franciaországban fele sem teremhet meg annak a bormennyiségnek, amit Amerika meg tud inni.

Ugyanakkor Amerika szeszszükséglete is kitéhet majd pár millió hl-t. És ezekben a számokban van ennek az új „nedves“ korszaknak nagy jelentősége.

Most kevesebb lesz majd az a nyersanyag, amely eddig dömpingáron árasztotta el a világot, mert egyrészt szeszé fogják feldolgozni; kevesebb lesz Amerika gyümölcskinálata, mert a szőlő nagyrészből bort készítenek és a hiányzó friss szőlőmennyiséget pedig azzal az almával kell kiegészíteni, ami eddig Európára zudult. Amikor tehát Amerika letér az ugynevezett „szárazság“ hőbortjának útjáról, ez a lépése segít helyreállítani a megbomlott gazdasági egyensúlyt.

Filléres gyorsvonatok

A MÁV november hó 19-én, vasárnap, a következő filléres gyorsvonatokat indítja: 1. Budapestről Szegedre. A menet-tértil jegy ára 4 pengő. — 2. Budapestről Kőszegre (Győr—Szombathelyen át). Ez a vonat Pápán és Sárváron is megáll. Odamenet a leszállás, visszamenet a felszállás meg van engedve. A menet-tértil jegy ára Győrre 3 pengő 30 fillér, Szombathelyre 5 pengő 30 fillér és Kőszegre 5 pengő 50 fillér. — 3. Bajáról Budapestre. A vonat az utasok fel-és leszállása végett Kiskunhalason is megáll. Menet-tértil jegy ára Bajáról 4 pengő 50 fillér, Kiskunhalasról 3 pengő 10 fillér. — 4. Pécsről Budapestre. A menet-tértil jegy ára 5 pengő. 5. Békéscsabáról Szegedre. A menet-tértil jegy ára 2 pengő 20 fillér.

A magyar nemzeti munka diadalmas bemutatkozása a Nemzeti Munkahét keretében

Élni akar a magyar! Élni békés eszközökkel, a magyar nemzeti munka legyűrhetetlen erejével. Ez a *Nemzeti Munkahét* összefoglaló programja, s e program keretében történik és valósul meg mindaz, amit káprázó szemünk napról-napra lát, a magyar földművelés, ipar, kereskedelem, gyár-
ipar, tudomány és művészet megmozdulását a Vezér és a vezérkar szellemében, hogy ország-világ előtt igazoljuk népünk élethez való jogát, a magyar munka dicső töretlenségét s a magyar bizodalom olthatatlan fel lángolását. Nincs és nem lehet megállás! Hiába dübörögnek ugyanakkor, amikor *Budapesten* a *Nemzeti Munkahét* nyílik meg, *Prága* utcáin a félelmetes tankok, a szörnyű páncélos autók, s vonulnak fel a nagytoroku ágyuk, a gépfegyverek s a szörnyű háboru minden egyéb látványosságai, hogy riasztó képet fessenek a magyar megmozdulás elé. A magyar *Milléniumi Emlékműtől* is megindul a menet, a magyar dolgozó kéz és tudós agy együttes munkája, a magyar föld terménye s a magyar ipar készítménye. A munka győzedelmes békéje, amely csak erőt és bizodalmat adhat, csüggedést és megalkuvást soha...

Fanatikusán bizom a nemzet történeli géniuszában..

És hatalmas dolgozó tömeg jelenlétében nyitja meg november hó 12-én, vasárnap délelőtt *Gömbös Gyula* miniszterelnök a TESz erkélyéről a *Nemzeti Munkahétet*.

A miniszterelnököt *Baross Gábor*, a TESz elnöke üdvözlö s felkéri a Munkahét megnyitására.

— A magyar feltámadásnak, — mondotta a miniszterelnök — legbiztosabb alapja a nemzeti munka összhangja, az igazságos munka, a magyar testvérnek kenyeret adó munka, az a munka, amely a nemzetet szolgálja, amelynek az a magasabb hivatása, hogy reális alapot adjon ahhoz a nagy gondolathoz, amelyet feltámadásnak hívunk!

Ezután felolvasta a nemzeti munka irányelveit kijelölő tizenöt pontot. A munka szeretetéről és megbecsüléséről.

Nekünk mindegy, — mondja a 3. pont — hogy kérges tenyérrrel, vagy csiszolt ésszel keresed kenyeredet és gyűjtöd vagyonodat — mindenképpen testvér, magyar testvér vagy.

Olyan jövedelmet (4. pont), amely nem munkából származik, csak egészségtelen életet élő nemzetek türnek meg.

Ne akarj mohón gazdagodni (9.

pont), a mohóság mások kárát, végezetül a te károdat jelentik és így ártasz mindnyájunknak.

Ha sikereid vannak (11. pont), ne feledkezzél meg munkatársaidról és munkásaidról, akiknek adni annyit jelent, hogy nemzetednek adtál.

A tisztességtelen verseny (14. pont) neked árt legtöbbet.

A felolvasott pontokat zugó helyeslés fogadta.

Végül megígérte a miniszterelnök, hogy a *Nemzeti Munkahétet* állandósítani fogja.

A TESz ipari felvonulásának sikere

Vasárnap délután mesébe illő látványban volt része a főváros közönségének, akkor tartották a nyolc és fél kilométer hosszúságú ipari felvonulást.

A hatalmas menetet hatökrös szekér nyitotta meg, rajta *magyarruhás legények és lányok*. Aztán a szövetkezetek csoportjai következtek. A *Köztisztviselők, a Hangya, Hangya Ipar, Háztartás, Konzum, Tejszövetkezeti Központ és Butoresarnok Szövetkezet*. Majd a sörgyárak és a *Weisz Manfréd-gyár* felvonulása.

Este a TESz ezerteritokes ünnepi vacsorát rendezett *Gömbös Gyula* tiszteletére. A miniszterelnököt *Huszár Aladár* főpolgármester köszöntötte fel, aki *Gömbös Gyulában* nem a miniszterelnököt üdvözölte, hanem a kemény magyar embert.

Gömbös Gyula válaszában a következőket mondta:

— Ha mindenedet odaadtad a magyar sorsért, akkor is keveset adtál és ha minden izmodat megfeszítet, akkor is keveset dolgoztál...

— Ha sikerül egyszer valakinek ezt a rendkívül tehetséges és rendkívül szorgalmas, rendkívül férfias és bátor nemzetet rendszerbe foglalni, akkor nem lehet akadály, amelyet ez a nemzet le nem küzdene és nem lehet cél, amelyet el nem érne... Bizom a nemzet történeli géniuszában...

A Nemzeti Munkahét egyéb eseményei

Az ipari és kereskedelmi érdekeltségek november hó 14-én gyűltek össze az új városháza közgyűlési termében, ahol az ipari és kereskedelmi propaganda-hét ünnepélyes megnyitása zajlott le.

November hó 11-én a parlament egyik termében *kulturalkongresszust* tartottak.

November hó 12-én *Fabinyi Tihamér* kereskedelemügyi miniszter a *Külkereskedelmi Hivatal* és az *Országos Idegenforgalmi Tanács* által rendezett nagyszabású *Exportpropaganda és Idegenforgalmi Kiállítás* nyitotta meg.

A *Nemzeti Munkahét* keretében a *Magyar Nemzeti Szövetség* *Perényi Zsigmond* báró elnöklésével közgyűlést tartott. Az elnök megnyitó beszédében azt hangoztatta, hogy a *revizió munkájában* mindenkinek részt kell vennie.

A *Nemzeti Munkahét iparesarnoki kiállítását* sokezer látogató kereste fel.

Az *Iparosblokk* november hó 13-án, hétfőn délután tartott közgyűlésén *Bittner János* felsőházi tag elnökölt és *Bécsény Antal* fejtegette a revizió és magyar ipar kapcsolatát.

November hó 14-én, kedden a *Postatakarékpénztár* épületében *takarékossági kongresszust* tartottak, melyen *Imrédy Béla* pénzügyminiszter mondott nagy beszédet.

Ugyanezen a napon *Sipőcz Jenő*, a TESz társelnöke vezetésével küldöttség kereste fel *Colonna* herceg olasz köve-

Hitler német kancellár ünneplése a népszavazás sikere után.

tet, felkérve őt, hogy tolmácsolja a magyar társadalom üdvözlését a TESz. díszelnöke: Benito Mussolini előtt.

A Magyar Szőlőbirtokosok Országos Szövetsége az Iparcsarnokban borászati kiállítást rendezett, melyet Kállay Mik-

lós földművelésügyi miniszter nyitott meg.

A tényleges és nyugdíjas közszolgálati alkalmazottak, a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége és a Budapesti Mérnöki Kamara kongresszust rendezett.

A csikériai gyümölcs-zacskózásról

Csikéria Csonka-Bácskának egy 2004 főnyi lakosságú derék községe. Hatvan százalékban magyar a lakossága, a többi bunyevác és német. A község határa 4483 katasztrális holdra rug, amelyből több mint 700 holdon szőlő- és gyümölcstermelést üznek. Csikéria Szabadkához tartozott, s csak 1924-ben alakult önálló községgé az egykori tanyaság, amely már ma is a magyar szőlő- és gyümölcstermelés egyik nevezetes helyének ígérkezik.

A gyümölcs-zacskózást itt vezette be Devich Jenő községi jegyző, aki az országnak maga is egyik első gyümölcskertésze. Erről a „gyümölcs-zacskózásról“ Devich Jenő a következőket közölte a jánoshalmi „Felső-Bácska“ című ujságban:

— Levélboríték nagyságúak és hólyagpapirból készülnek ezek a zacskók. Amikor az alma körülbelül diónagyságu, a ritkítással egyidejűleg ráerősítik ezt a zacskót a — gyümölcsre. . . Az alma azután ebben a zacskóban érik, fejlődik gyö-

nyörü, sértetlen, hamvas gyümölcs; mert nem árt neki sem az eső, sem a nap, sem a féreg.

A zacskózás adatait még a következőkben összegezte Devich főjegyző:

— A zacskó az árával, napszámmal együtt mázsánként körülbelül 6 pengőbe kerül. Egy nap 600—1000 gyümölcsöt lehet bezacskózni. Egy mázsa zacskózatlan almának mintegy 5 százaléka a hibátlan gyümölcs, a zacskóztottnak pedig körülbelül 80 százaléka ilyen. Az alma átlagos ára kg.-ként 15 fillér, a hibátlan almáé 60 fillér. Devich jegyző kísérletképen 50 almát zacskózott be, ebből 11 szörin-szálan „eltűnt“, a megmaradt 39-ből egy sem hullott le s csak 2 fégesegett meg. Ezek a zacskózott almák színre is sokkal szebbek. Lehet, hogy ízük is jobb, erről azonban termelőjük most még nem akar kétségtelenül meggyőződni. Mert ezeknek az almapéldányoknak meg kell mutatniok azt is, hogy meddig tarthatók el.

Jóbarátaink gárdájának új tagjai

Öt hete mult, hogy a VASÁRNAP jóbarátainak gárdáját megalakítottuk. A gárda tagjainak sorába, — amint jelentettük — azokat az előfizetőket vesszük fel, akik a lap iránt érzett ragaszkodásukat és őszinte barátságukat tetteikkel is bizonyítják.

Milyen tett szükséges ahhoz, hogy valakit gárdataggá avassunk? A VASÁRNAP táborának gyarapítása, új előfizetők gyűjtése.

Mit jelent a gárdatagság? Diszt, elismerést, az önzetlen munka megbecsülését és tanusiványt arról, hogy a gárdatag nemcsak tudatában van a haladás, ismeretszerzés és tájékozottság szükségességének, hanem gazdátársait is meg akarja és meg is tudja nyerni ennek a gondolatnak. Mi a gárda minden egyes tagját a felvilágosítás és tudás fátylahordozójának tekintjük és nevüket méltó módon megörökítjük.

Előző számainkban tizenöt gárdatag nevét soroltuk fel. Hozzájuk csatlakoznak most a következők:

Albrecht Antal (Vajta).

Bozory Ferenc (Csákvár).

Góg Imre (Gyula).

Czeczkó József (Márianosztra).

Kaczenbach János (Homokszentlőrinc).

Kállai Dezső (Nyulfalu).

Kovács András (Gyékényes).

Kunszentmárton és Vidéke Hitel-
szövetkezet.

Libsztér István (Nagykamarás).

Nyirő Pál (Járdánháza).

Répássy Ferenc (Kaposvár).

Szentes István (Husztot).

Szőnyi József (Zsámbék).

Ifj. Takács József (Abaujkér).

Torják György (Bárna).

Tóth Bálint (Hegyháthodász).

Ifj. Tóth G. József (Mátraballa).

Tóth Lajos (Kerkanémetfalu).

Azon a legteljesebb elismerésen kívül, mely a haladás érdekében kifejtett önzetlen munkájukért illeti őket, fogadják még külön a VASÁRNAP legigazabb köszönetét.

Végül a legnagyobb dicséret hangján ismét meg kell emlékeznünk ifj. Rakk Istvánról, a székesfehérvári téli gazdasági iskola hallgatójáról, és az ifjusági gazdakör lelkes elnökéről, aki a szülőfalujában, Mohán végzett eredményes előfizetőgyűjtő munkássága után, most a téli gazdasági iskolában fejtett ki lapunk érdekében propagandát és csaknem valamennyi társát sikerült megnyernie híveink sorába. Ifj. Rakk István már több, mint jóbarátunk, ő a legjobb barátunk!

Reméljük és várjuk, hogy legközelebb a gárda újabb tagjai előtt hajthatjuk meg az elismerés lobogóját.

SZÖVETKEZETI ÉLET

A Szövetkezetek Szövetsége közgyűlése

A Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége — a Nemzeti Munkahétbe kapcsolódva — november hó 14-én tartotta meg évi közgyűlését. A közgyűlést Mailáth József gróf elnök nyitotta meg, majd Krudy Ferenc ny. főispán üdvözölte meleg szavakkal a TESz nevében a közgyűlést. Ezután Kunck Ödön dr. egyetemi tanár, ügyvezető-alelnök beszámolt a magyar szövetkezeti mozgalom mult évi eseményeiről. Antal István dr. miniszteri tanácsos tartott most előadást „A nemzeti politika és a szövetkezetek“ címmel.

— Az ország erkölcsi, gazdasági és szociális ujjáteremtése — mondotta — a szövetkezeti eszme átalakító befolyása és a szövetkezeti munka ujjáépítő közreműködése nélkül eddig sem volt keresztülvihető, még kevésbé lesz a jövőben. A szövetkezeti forma lényegénél fogva erőhatványozó, összefogó és szervező alakulat, amely az egyenként gyenge és pusztulásra ítélt gazdasági és társadalmi erőnket felkutatja, összetartja, megszervezi s a szolidaritás és erkölcsösség alapján nagy gazdasági, szociális és erkölcsi célok megvalósítására teszi alkalmassá. Meg kell állapítani, hogy a magyar szövetkezetek a mai nemzeti politika hármassz alapelvét: a nemzeti sorsközösség, a nemzeti öncélúság és nemzeti egység gondolatát már évtizedekkel ezelőtt szolgálták.

— A szövetkezeteknek is közre kell működni abban, hogy Magyarország a gazdasági kiegyensúlyozottság, szociális igazság és népies politika országá legyen. A szövetkezeti munka fontos gazdaságpolitikai feladata lesz a nemzeti jövedelem igazságos elosztásának szerveül és biztosításául szolgálni. Ma már sem eredményes teremtésállítási, telepítési, értékesítési munkát a szövetkezetek közreműködése nélkül elvégezni nem tudunk. A szövetkezeteknek tehát nagy szociálpolitikai, kulturális és nemzetnevelő hivatást kell betölteni. Ezt a feladatot csak úgy teljesíthetik, ha a szövetkezeti sorsközösség erőteljesebb átérzésével szorosabbra fűzik a szövetkezeti együttműködést és fokozzák a szövetkezeti munkát.

Az érdekes és nagyhatású előadás után percekig ünnepelte a közönség Antal István dr.-t. Majd Koós Mihály ny. államtitkár, az Országos Mezőgazdasági Kamara igazgatója tartott előadást a szövetkezeteknek a gazdasági átalakulásban betöltendő szerepéről. A nagy tetszéssel fogadott előadást Krüger Aladár dr. országgyűlési képviselő előadása követte, amelyet „A nemzeti birtokpolitika és a szövetkezetek“ címen tartott meg. Végül Pártos Szilárd dr. főtitkár terjesztette elő a szövetkezeti ügyeket.

A „Faluszövetség” gazdaifjainak látogatása az olasz gazdasági élet vezetőinél

Róma, november hó.

A Vasárnap olvasói bizonyára élénk figyelemmel kísérték a Faluszövetség német és olasz csereakcióját, melynek keretében az idei esztendőben 17 magyar gazdaifju nyert elhelyezést a fasiszta Itáliában. A kiválasztott gazdaifjak június elején mentek le kijelölt állomáshelyeikre, hogy a gyümölcs- és kertgazdálkodást elsajátítsák és megtanulják azt, hogy exportképes árucikké lehet csak pénzt kapni. Olyan gyümölcsért, amely a kereslet, a fogyasztó és a feldolgozó igényeihez alkalmazkodik, eltekintve attól hogy egészségesnek és féregmentesnek kell lennie. E tekintetben az olasz gazdák Mussolini vezetése mellett a földmivelés, főleg pedig a gyümölcsstermelés terén is elérkeztek oda, hogy iskolapédái lehetnek a modern, észszerű és okszerű gyümölcsstermelésnek. A Faluszövetség felbecsülhetetlen érdeme, hogy Mussolini, de főleg nemzetünk lelkes barátja: Achilles Starace és Hóry András quirináli követünk támogatásával és segítségével, báró Acerbo Giacomo olasz kir. földmivelésügyi miniszter, valamint On. Tassinari, a fasiszta földmivelés- és nagybirtokos-zövetség elnöke, nagy megértéssel és szeretettel fogadták Szövetségünk elhelyezését a magyar gazdaifjak előterjesztésére.

A kijelölt mintagazdaságok Itália északi részétől, Bozentől, egész a déli szicíliai Siracusa városáig terjedtek. E gazdaságok főleg gyümölcsstermeléssel és kertészettel foglalkoznak, ahol ifjainknak módjuk és alkalmuk volt a híres olasz gyümölcsstermelési és értékesítési folyamatot megfigyelni és elsajátítani.

Gazdaifjaink a birtokosoknál mint családtagok voltak elhelyezve. Természetesen résztvettek minden munkában, hogy gyakorlatilag is kiképezzék magukat.

És itt, e helyen, a Vasárnap-ban is, örömmel állapíthatjuk meg, hogy gazdaifjainknak valóságos testvéri szeretetben volt részük. Ezt a meleg, szívből jövő barátságot főleg akkor érezték, amikor még a nyelvi nehézségek miatt bizony csak a nemzetközi taglejtésekkel értették meg magukat vendéglátó gazdáikkal.

Az akarat és a szeretet legyőzött mindent. Fiaink kitűnően megállták helyüket, szorgalommal, a magyar faj élelmességével és tudásával nemcsak megszerették magukat, de nemzetünknek igen sok barátot szereztek.

Az első magyar gazdaifju-csoport valóságos uttörő munkát végzett. A

Faluszövetség számára pedig a legszébb elismerés, hogy az olasz hivatalos körök nem győzték dicsérni gazdaifjainkat, sőt amikor most a kijelölt idő letelt, ott akarták még tartani őket.

Éppen azért a Faluszövetség elhatározta, hogy akcióját folytatja és Szekeres László dr. főtítkárral vezetésével és irányításával a jövő év március elején 30 gazdaifjut visz ki Itáliába, az ideihöz hasonló szerény részvételi díj mellett.

Mivel előreláthatólag sok jelentkező lesz, tehát már most jelentsék be mindazon városok, községek, települések és egyesek szándékukat, akik egy-egy gazdaifjut akarnak kiküldeni, vagy akik maguk akarnak kimenni.

A Faluszövetség szívesen vállalja a munkát a magyar földmivelésnép érdekében, mert a világgazdaság versenyében csak úgy tudjuk megállni helyünket, ha a jövő gazdanemzedék úgy dolgozik, mint ahogy Mussolini népe teszi.

Acerbo földmivelésügyi miniszter beszéde

November hó 5-én gyűltek össze Rómában gazdaifjaink, egyrészt, hogy megnézzék Mussolini városát, másrészt pedig, hogy megismerkedjenek a fasiszta Itália vezéreivel.

Az örök város megtekintése után Szekeres László dr. főtítkárral vezetésével Acerbo Giacomo olasz kir. földmivelésügyi miniszternél tettek látogatást. Acerbo miniszter repülőgépen jött Triesztből Rómába, hogy gazdaifjainkat fogadhassa.

A kitűzött időben pontosan megjelent a kis társaság a minisztériumban. Mindenütt, amerre csak elmentek gazdaifjaink, feltűnést keltettek a szép, szálas, napbarnította fiúk. Sűrűn hallatszott:

Kisberzsényi gazdaleányok megkoszorúzzák a hősök emléktábláját.

— Milyen derék, erős fiatalok; büszkék lehetnek rájuk a magyarok.

Sokszor az utca népe is szeretettel megéljenizte fiainkat. Pont 11 órakor megjött Acerbo miniszter. Ifjaink Szekeres Lászlóval élükön bevonultak a nagy fogadóterembe, ahol Acerbo miniszter régi barátként üdvözölve a vezetőket, kezét fogott ifjainkkal. A magyar fiúk vezetője olasz nyelven üdvözölte a minisztert, megköszönve, hogy lehetővé tette ifjaink itáliai tartózkodását.

Acerbo miniszter nagyszabású beszédében rámutatott arra, hogy célja az olasz és magyar társadalom között a régi hagyományos barátságot még jobban kimélyíteni, mert mind a két nemzet agrárország. Nem elég, ha csak a vezetők vannak jó barátságban, fontos, hogy a földmivelésnép, főleg pedig a jövő gazdavezetők megismerjék kölcsönösen egymást.

— Ezért karoltam fel — folytatta — a Faluszövetség gondolatát és tettem lehetővé, hogy a nemes magyar nemzet gazdafiai a fasiszta Itália földmivelési szokásait megismerhessék.

— Ugy látom a fasiszta levegő jót tett — folytatta — megerősödtek nemcsak testben, de a hazáért való dolgozni akarásban is, amely a fasiszta szellem tetőpontja. Vigyék haza Mussolini népének üdvözlését falvaitokba azzal, hogy van egy testvérnemzet, amely megértő lélekkel támogatja a magyar földmivelésnép törekvéseit. A jövőben ezt az akciót folytatjuk és én is küldök olasz fiukat, hogy megismerjék nemes hazátokat.

— De vigyék el baráti köszöntésem Mayer János ny. miniszternek, a szövetség elnökének is, akihez engem nemcsak meleg baráti kötelek, hanem munkássága iránt a legnagyobb csodálat is fűz.

A fiúk Acerbo miniszter beszédét dörgő éljenzéssel fogadták.

Majd utána On. Tessinari, az olasz földmivelés-zövetség elnökét keresték fel, aki a Palazzo Margherita házban (a királyné volt palotájában) fogadta a gazdaifjakat, ünnepélyes külsőségek között. Váratlanul közbejött máris irányú elfoglaltsága miatt On. Guinti képviselő, h. elnök köszöntötte a társaságot, kiemelve azt, hogy Magyarország Itália országutja lett és ma minden olasz meg van győződve a magyar nemzetet ért igazságtalanságról és éppen azért hirdeti nagy vezérével együtt a feltámadás szükségességét.

Ezután az olasz gazdasági élet vezetői hosszasan elbeszéltek gazdaifjainkkal, akik kitűnően megtanultak olaszul.

(A fasiszta-párt főtítkáránál történt tisztelgésről jövő heti számunkban közlünk tudósítást.)

GAZDATUDÓSÍTÓ

Hivatalos vetésjelentés.

A földművelésügyi minisztérium legutóbbi vetésjelentése arról számol be, hogy az őszi vetések közül a korai vetések egyenletesen keltek, jól bokrosodnak és erőteljesen fejlődnek. A késői vetések most kelnek és fejlődésük szintén jónak mondható. Rovarkárt csak elvétve észlelték. A takarmánykészlet a legtöbb vármegyében elegendő lesz a kiteleltetéshez; egyes vármegyékben még felesleg is mutatkozik. A jószág egészségi állapota általában kielégítő.

Jövő évi júniusban lesz a nemzetközi mezőgazdasági kongresszus.

A nemzetközi mezőgazdasági kongresszust a jövő évi június 3-án nyitják meg Budapesten. Eddig 25 állam helyezte kilátásba részvételét és az országok legnagyobb részében tekintélyes mezőgazdasági szakemberek elnöklésével már megalakultak a szervező bizottságok. Ezen a kongresszuson Anglia és Amerika mezőgazdasági szakemberei is részt vesznek. A kongresszus szervező bizottságának állandó fődája Siegescu Miklós dr. miniszteri titkár vezetésével már megkezdte működését a földművelésügyi minisztérium épületében.

A szeszkerítés intézményes rendezése.

A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete Waldott Kelemen báró elnöklésével ülést tartott, amelyen Heiduska Rezső az Egyesület és a Szőlőbirtokosok Szövetségének fuzióját sürgette. Az egyesület élénk helyesléssel a fuzió mellett foglalt állást. Baross Endre igazgató a szeszkerítés intézményes rendezését sürgette. A gyűlés ezután a gazdaadósvédő rendelettel foglalkozott és azt a szőlősgazdák szempontjából kielégítőnek találta.

Megyéinkinti sertéskiviteli kontingenst kérnek a csongrádi gazdák.

A csongrádi gazdák arra kérik a földművelésügyi minisztert, hogy a megyék szerint megalakuló gazdaságosportok élvezhessék a kiviteli kontingenst. A gazdasági felügyelők ellenőrzése mellett. Ezen a réven a kisgazdák is hozzájuthatnának a sokkal jobb bécsi árakhoz.

87 filléres áron keltek el a mezőhegyesi nehéz sertések.

A kinestári birtokok nehéz sertéseit a minap árverezték el. Mezőhegyesről 300 darab mangalicát hoztak fel Budapestre, amelyeknek a husát négy szalámigyáros vette át. Az egyik vevő 87 fillérral kapta meg ezt az árut. Ugyanekkor elárvereztek 620 darab átlag 50 kilós ürübárnyat, amikért élőszulylónként 60 fillért értek el.

Tolnamegye a sertésvész elleni védekezés költségeinek felét maga vállalja.

A sertésvész elleni küzdelem sikere érdekében Tolnamegye elhatározta, hogy a 20 sertésnél nem nagyobb állományú kisgazdák állatainak oltási költségét a sertésvész elleni védekezésnél 50 százalékban a megye magára vállalja.

Újból dolgozik a balatonederesi szénkénnyár.

Olesó állami szénkénnyár akar a földművelésügyi miniszter a szőlősgazdáknak biztosítani. Ebből a célból Kállay Miklós földművelésügyi miniszter a hosszú ideig szünetelő balatonederesi szénkénnyárat újból üzembe helyezte.

Mezőgazdasági traktorkezelői tanfolyam Miskolcon.

A Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara a mezőgazdasági üzemben használatos motoros erőgépek (traktorok) kezelésének és vezetésének elsajátítása érdekében, valamint a cséplő és vetőmagtisztítógépek stb. beállításának és kezelésének megismertetésére végezt a miskolci M. Kir. Fa- és Fémipari Szakiskolával karöltve Miskolcon, előreláthatóan november hó 30-án kezdődő háromhetes mezőgazdasági gépkezelői tanfolyamot rendez. A tanítás ideje délelőtt 8-12-ig és délután 2-6 óráig tart, 21 tanítási napon keresztül. Tandij és vizsgadíj összesen

15 P. A tanfolyam ideje alatt az ellátásról és elszállásolásról a tanulók maguk gondoskodnak, ebben azonban a tanfolyam vezetősége a jelentkezőknek segítségére lesz. Akik a tanfolyamra naponként vonaton járnak be, a tanfolyam igazgatósága által kiállított igazolványt kapnak, amely a vonaton bejárókat feljogosítja kedvezményes havi bérletjegy váltására. A tanfolyamra jelentkezni lehet személyesen vagy írásban a Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamaránál (Miskolcon, Horthy Miklós-tér 16. sz.) A tanfolyam megkezdésének ideje a jelentkezők létszámától függ, ezért november hó 20-ig a részvételi szándékot be kell jelenteni.

Lóvasutól az új trolleybuszig...

A közelmúltban új közlekedési eszköz indult meg Budapesten: a trolleybus. Egyelőre még magyar neve sincs ennek az Angliából behozott közlekedési újdonságnak, s a közönség is csak annyit tud róla, hogy ez az újfajta kocsik egy *sinnélküli, gumikerekeken járó villamos*.

Kevés város van Európában, amelyik olyan hamar futotta meg a közúti közlekedés terén az utat a legrégibb ilyesfajta alkalmatosságtól, a lóvasutól számítva a trolleybuszig, mint éppen Budapest. Még ma is élnek sokan, akik még emlékeznek azokra a régi jó időkre, amikor még lóvasut futott a főváros utcáin... És az is milyen hatalmas utatásnak tettett. A nagyon lassu, *lófogatu omnibuszok* után, a gyorsabb és pontosabban közlekedő *lóvasut!* Aztán multak az évek és egyszerre csak megjelentek az első *lónélküli, villamosság által hajtott kocsik*. Mindenki azt hitte, hogy a városi közlekedés ezzel már elérte a tökéletesség legfelsőbb fokát. Hogyne, hiszen a villamos gyors, aránylag olcsó, és úgy látszott, hogy igazán nincs is már másra szükség, minthogy a hálózatot minél jobban kiépítsék.

Külföldön azonban már régen rájöttek arra, hogy a villamos korántsem az a legkételetesebb közlekedési eszköz a nagyvárosban, aminek eleinte ígérkezett. A földfeletti villamos csak bizonyos gyorsasággal haladhat, mert máskülönben igen veszélyessé válik a városi forgalomban. A megállókat se lehet túlmesszire helyezni egymástól, mert a közönség érdeke és kényelme ezt nem engedi. Ennek folytán azután kitudt, hogy a valamikor nagyon gyorsnak tartott villamoskocsik a mai nagyvárosok területén bizony nem elégíthetik ki a közönség igényeit. Budapest, még a területét tekintve is aránylag kis város, de amíg a villamoskocsi eljut, mondjuk, *Újpesttől Kelenföldig, az mégis közel másfél órát vesz igénybe*. Ezért áttérték azután a külföldi nagyvárosok a földalatti és a *magasvasutak* építésére. Budapest csakugyan büszke lehet rá, hogy a mi földalatti vasutunk volt az első Eu-

rópában. De sajnos, úgy jártunk ezzel is, mint sok mással. Mi kezdtük el, de a külföld hatalmasan túlszárnyalt bennünket. Párisban és Londonban ma már annyira kiépítették a földalatti vasúthálózatot, hogy egyes keresztező pontokon két, sőt három vasuti vonal is van egymás alatt. Egy statisztikai adat megvilágíthatja, hogy milyen hatalmas forgalmat bonyolít le külföldön a földalatti vasut. *Párisban például évente több mint 600 millió embert szállít, ami csaknem napi kétmillió embernek felel meg.*

Ezzel azután meg is lett volna oldva a nagyvárosok távolsági közlekedésének problémája, hiszen a földalatti vasut sokkal gyorsabban futhat, több, öt-hat kocsi is vihet egyszerre és az állomások is távolabb lehetnek egymástól. De most egy újabb probléma jelentkezett és pedig nem nálunk, hanem a nyugati nagyvárosokban.

Az utcák forgalma az automobilizmus fejlődése folytán olyan mértékben növekedett, hogy az utsttek szükeknak bizonyultak a rengeteg kocsi számára. És itt látták be először, hogy a villamos a nagyvárosban már elavult közlekedési eszköz lett. Sokkal lassabban jár, mint az autó, merev, nem tud kitérni, gyakran megáll és az amugy is szűk uttesten az egész forgalmat megbenítja. *Ezért találták ki a trolleybuszt, nem azért, hogy a sineket megtakarítsák.* A trolleybusz olcsóbb, mint az autobus, mert villamosság hajtja. Éppen úgy áramszedővel kapcsolódik a felsővezetékbe, mint a villamos, de ez az áramszedő hosszabb, mint a villamosé és nemcsak előre, meg hátra, hanem oldalra is elhajlik. Ennek az az előnye, hogy a trolleybusz, amely nem sineken, hanem gumikerekeken jár, *bizonyos ivben ki is tud térni, tehát nem akadályozza meg úgy a forgalmat, mint a régimódi villamos.*

Az első trolleybuszjáratot a fővárosi közlekedési vállalat az *obudai végállomástól az obudai köztemetőhöz állította be, ahol eddig villamosközlekedés nem volt.*

GAZDASÁG ÉS HÁZTARTÁS

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

A burgonya legjobb értékesítése

A szinte országszerte kedvező burgonyatermés árrömlő hatása már előrevetíti árnyékát. Burgonyaközpont létesítésének, a burgonyaforgalom szabályozásának gondolata minduntalan felmerül, de már a burgonyá-árak is erősen hanyatló irányzatot mutatnak.

Az eddig sem — különösen a fővárostól távolabb — busásan fizető burgonyatermesztés jövedelmezősége erősen veszélyeztetve van, hacsak az értékesítés más módjával jobb eredményt el nem tudunk érni.

Az értékesítés legjobb módjaként ma a sertésekkel való feletetés kínálkozik, annál inkább, mert a legfontosabb sertéstakarmányból, a tengeriből viszont igen rossz a termésünk, úgyhogy abból kevés áll rendelkezésre. A tengeri már ma drágább, mint a buza s ára minden bizonnyal még emelkedik.

Tengeri behozatalára nem szabad gondolnunk, nem lesz tehát elegendő olcsó sertéstakarmányunk, nem tudunk hizlalni, illetve kényyszerűségből is burgonyát kell feletetnünk ott is, ahol eddig arra nem gondoltak.

A burgonya azonban csak gőzölt állapotban megfelelő sertéstakarmány. Nyers burgonya étrendi zavarokat okoz, a burgonya főzése pedig drága, azonfelül a káros anyagokat tartalmazó főzővíz nem önthető le a burgonyáról.

Legjobb, sőt egyedül helyes megoldás az, ha a burgonyát alkalmas készülékben gőzöljük. Ilyen készülék az *Alfa gyorsfűlesztő*, ennek segítségével a burgonyát olcsón, gyorsan, kényelmesen gőzölhetjük, a káros anyagokat tartalmazó kondenzvizet pedig tápanyagvesztés nélkül könnyen elönthetjük.

De nemcsak burgonyát gőzölhetünk az *Alfa gyorsfűlesztőben*, hanem egyéb takarmányokat is, nevezetesen répát és egyéb gumós és gyökérnövényeket, szalmát, szemestakarmányt, csillagfűrtmagvakat keserteleníthetünk.

Az istálló egészséges voltának főfeltételei

Nyáron állataink nagyjából a szabad levegőn tartózkodnak, míg télen az istálló majdnem kizárólagos tartózkodási helyük. Hogy ez utóbbi

kevésbé szolgálja egészségüket, az általánosan ismert dolog. Mindazáltal az istálló megfelelő berendezésével mérsékelni tudjuk a zárt levegő egészségtelen voltát, illetve mérsékelhetjük a különbséget, ami az istállózás és a szabad levegőn való tartózkodás közt van.

Az istálló megfelelő, illetőleg egészséges volta függ a benne levő levegő hőmérsékletétől. A tulmeleg levegő bágyadtá, étvágytalanná teszi az állatot, míg a túlhideg levegő meghűlési bántalmakat okoz és sok hőt von el a testből amit ez csak tápanyagoknak pazarló elégetésével tud pótolni. Ezért az istállók falanyagának megválasztása révén, az ajtók és ablakok felszerelése utján elérhető legyen télen bármely napszakban a következő hőmérséklet:

Szopós csikó, borju, malac, szoptató anyaállat, ló, fejőstehén istállójában 15—18° C.
Ígás ökör, göboly istállójában 12—15° C.
Juh, idősebb csikó és nővendékmarha, rideg- és hizó sertés istállójában 9—12° C.

Ha az istálló hideg, mérsékelhetjük ennek káros hatását a bő almozással.

Az istálló levegője legyen tiszta, különösen pedig mentes a rothadási gázoktól. A szellőztetést tehát ne hanyagoljuk el még a leghidegebb téli napokon se! Az istálló levegőjének tisztaságát azzal is védjük, ha a belszarat minél gyakrabban kivetjük és a vizeletnek gyors kifolyásáról gondoskodunk.

Vége ügyeljünk arra, hogy az istálló elég világos legyen. A sötét helyen való tartózkodás vérszegénységre, az életerő csökkenésére, a nemi élet tompulására, fiatal és élénk vérmérsékletű állatoknál (csikó) ijedőségre vezet.

Hogyan patkol a jó kovács?

Mióta nagy hadseregünk megszűnt, azóta kevesebb jó kovácsunk van. Minthogy pedig a patkoló kovács ügyetlen munkája sok kellemetlenségnek lehet okozója, indokolt a helyes patkolási módszerről minden lótulajdonosnak tájékozódni, hogy alkalomadtán a kovács munkáját ellenőrizhesse s az esetleges hibákra figyelemztethesse.

A kovács munkája a régi patkó le-

A szegedi M. kir. Szőlészeti és Borászati Felügyelőség 183/933. számú engedélye alapján

csemege szőlővessző, fajtiszta:

Szőlőskertek királynéja, Erzsébet királyné, Mathiasz Jánosné, Thälöczy Lajos, Héjas Iván, Piliscsaba gyöngye, stb. legolcsóbban beszerezhető

Felföldi Józsefnél Csongrád, Kétágu-u. 3.

vételével kezdődik. Előbb a szegecsonkvágó élével eltávolítja a szögek csonkját és csak azután emeli fel a szegecspőfogóval a patkót, majd ezt visszazúti s így húzza ki a kiálló szegfejeknél fogva a szögeket. Hibás lenne a patkót a szegecsonkok eltávolítása előtt lefeszíteni a patáról, mert ez a szaru megrongálására vezetne.

Ezt követi a *pata faragása*. A tapasztókéssel eltávolítja a talpról az elhalt szarut, lesimítja a nyirágakat és a nyirbarázdákat, majd lecsipkedi a fali résznek túlnőtt szegélyét, végre simára reszeli az ugynevezett hordozó szélt. A talpról csak a repedezett, laza szarut szabad tehát lefaragnia, mert a talp tulságos elvékonyítása a talpzúzóások veszélyét rejti magában.

Majd a *patkó kiválasztására* és formálására kerül a sor. A patkó vastagsága legyen arányos a ló nagyságával; a tulkönyű hamar kopik, a tulvastag pedig feleslegesen terheli a lovat. A patkó alakja kövesse pontosan a pata szélét; szárai ne legyenek rövidebbek, mint a pata. Nagy hiba a patkó tulszéles vagy tulhosszu volta, mert ez „bokázásra” és „bevágásra” vezethet.

Ha a megfelelő patkó kész, akkor következik a *felszegezés*. A patkószőgek legyenek a patával arányos nagyságúak. (Készülnek 10-féle nagyságban; az 1-es számú a legkisebb). A szegeknek 2—3 cm. magasságban kell kibujni a szarufalból. Ha ez nem történik meg, akkor a szeg rossz irányt vett s így esetleg a pata ugynevezett husos részébe (írha) jutott. (Ezt a kellemetlen esetet nevezik megnyilaslásnak). A felszegezés mindig hidegen történjen; az izzó patkóval való érintés elégeti és porhanyóvá teszi a patát, ezért is pár nap múlva a patkó meglazul és a szegek utján rongálja a patát.

Ha a patkolásnál nem volnánk jelen, akkor a patkolás utólagos megítélésénél szemügyre veendő, hogy:

- a szegek mind kijöttek-e a szarufalból a kellő magasságban;
- a pata szegélye találkozik-e a patkó szélével;
- a patkószárok kellő hosszúságúak-e;
- a patatalp nem tulságosan van-e kifaragva;
- ügetésben nem sántít-e a ló?

ALFA SEPARATOR Rt.
Budapest, I., Csurgói-ut 15.

Apró jó tanácsok

A megfagyott burgonya édes ízű kap. Ezen íz néha oly erős, hogy az ember nem is szívesen fogyasztja. Ha azonban a fagy nem tartott soká, akkor emberi táplálkozásra alkalmasa téhető megint a következő módszerekkel: a fagyott burgonyát bevisszük szobahőmérsékletű (17—20°) helyiségbe s itt vékonyabb rétegekben szétrakva, több napig heverni hagyjuk. Vagy: a kissé megfagyott burgonyát hideg vízbe rakjuk pár órára, hol elveszti édeskés ízét.

Az őszi szántást — mint már annyiszor megírtuk — ne mulasszuk el és minden földünket, mely nincs elvetve, lehetőleg mélyen szántásuk fel, mert ez a jövő évi jó termésnek főfeltétele. Az őszi szántást bármely időjárás mellett, így esőben és hóban is el lehet végezni. Nem kell, sőt nem is szabad az őszi szántást boronával vagy hengerral felaprózni, hogy rögzös, darabos maradjon, így az üregekbe az eső, illetőleg a hólé beszívárogjon és ne fusson le a csapadékviz a szántóföldről az árkokba.

A diófa mélyrétegű, inkább agyagos, napos fekvésű hegyoldalokon szép termést hoz, azért az ilyen legelők befásítására alkalmas. Legjobb 20 méter sor- és növénytavolságra ültetni. Az ujonnan ültetett csemete a fagy iránt érzékeny, azért sok ilyen helyen tavasszal ültetik, de már ősszel megássák a gödröket 80—90 cm. mélységben és 100—120 cm. szélességben. Hazánkban az *Országos Pomológiai Bizottság a sebeshelyi gömbölyű és a nagybányai* fajták termelését ajánlja az ország egész területén.

Mocsos pajornak hívja a nép a vetési bagolyféle hernyóját, mely kisujjvastagságú, 6—8 centiméter hosszú, sötétszürke színű. A hernyó nappal a földben tartózkodik, éjjel azonban előbúvik és pusztítja a vetéseket. A pusztítás mérve néha akkora, hogy a gazda kénytelen a vetést kiszántani. A mocsos pajor által okozott károk csökkentésére Rovartani Kísérleti Állomásunk a következőket ajánlja: a) Hol a bagolyféle hernyójának garázdálkodása mutatkozik, ott rakjunk le nedves törekből álló csomókat. A mocsos pajorok főleg hűvös időjárás mellett ide fognak húzódni. Ha most e törekesomókat meggyújtjuk, benne elégnék a hernyók s így vetésünknek még le nem rágott részét megmentjük; b) ha látjuk, hogy egy foltot lerágtak a pajorok, permetezzük be ennek területén a még egészséges vetést mérgező anyagnak oldatával, például 100 liter vízben oldott 4 kg. klórbáriummal vagy dohányluggal. Így a hernyók továbbvándorlásuk között ezt a lepermetezett részt rágják le s így elpusztulnak tőle; c) ha pedig kiszántásra kerül a sor, okvetlenül járassuk meg az illető földet lehetőleg többször is sertésekkel, melyek a pajorokat kiszedik s így megmentjük szomszédos vetéseinket.

HETI TEREFE

Sörkóstolás közben...

Nem lehessen pontosan tudni, mi végből adódik elő a sörkóstolás. Mert egy az, hogy akinek van pénze rá, az ugyanis élhet vele egész éven át, akinek meg nincs hozzá gubája, az ugyanis hiába kóstolja. Más meg viszont, hogy a bor, ami inkább magyar embernek való, ugyanis sokkal olcsóbb és értelmesebb ital is, hamarabb oldódik tőle a nyelv és szaladgál a gondolat ide-oda, akárcsak a gazdasági megoldás, amely ugye lőt-fut most Európában is, Amerikában is, mint a Bertók Kuka János vásárban elszabadult számarra a fazekasok kiterített portékája között, hogy az ördög se tudja, mi marad épségben, ha idejében el nem kapják a csacsi fülét.

De azért csak kóstolódik a sör. Már az alkalomért is, ami falun nem igen adódik.

Nagy Fica Péter és Kis Eresztő Gábor vidékről való magyarok is belül kerülköznek a nagy plakát olvasása után, hogy ebben a helyiségben sörkóstolás legyen.

— Hát legyen! — mondja Nagy Fica Péter.

— Leginkább is! — hagyja rá Kis Eresztő Gábor.

Azzal már be is ülnek a söntésbe, mindjárt sérül, az ajtó mellé, ahol nem sűrűsödik úgy a nép.

— Nem rossz ital ez se! — mondja Nagy Fica, ahogy a bajuszán taszit erre-arra.

— Nem! — erősíti Kis Eresztő Péter pipatömködés közben. — Csak drága, a fene belé!... Két liter bor ára ez a korsó.

— Pedig az árpát is elpotyázzuk...

— El. Nincs ára annak se.

— Honnan valók kendtek? — kérdi az asztal mellett ülő két pesti lakó közül az egyik. Pirosarcu ember, aki már sok sört kóstolhatott.

— Bagosrul! — adja készséggel a választ Nagy Fica.

— Mi járatban Pesten?

— A Nemzeti Munkahétre jöttünk.

— Talán nincs munkájuk? — évődik a pesti.

— Van biz az öleg, csak látszatja nincs! — válaszol Kis Eresztő.

— Hogy, hogy?

— Hát úgy, hogy dolgozunk egész éven szakadatlanul és az eredményét nem látjuk.

— És mégis kormánypártiak,

ugy-e? A Gömbös emberei? — feszeleg a pirosképű.

— Hát mik volnánk? Jót akar az, uram...

— De nem ért a maguk dolgához. Csak tapogatózik, mint a cseh orvos, aki a katonát sárgaság ellen kezelte és végre kitünt, hogy nem tudja ki gyógyítani, mert a katona — kínai.

— Nono! — kapja fel a fejét Kis Eresztő. — De mi magyar emberek vagyunk ám és Gömbös is az. Nem tévedhetünk egymásban...

— És nem is a sárka szín itt a hiba, hanem inkább a vörös! — sandit Nagy Ficza Péter a pesti urra. — Ahhoz pedig a Gömbös különösen ért.

Ami valószínű is, mert a pirosképű eltakarodik, mintha sürgős dolga volna.

— Ez hamar csomagolt! — nevet Nagy Ficza.

— Szót fogadott a Gömbösnek — fejezi be a beszédet Kis Eresztő Gábor. Amire nincs is tovább szükség, mert a magyar szóbul ennny is elég. Különösen sörivás közben, amikor felében habot nyel az ember s nincs, ami jobban kiugrassa a szót...

MÉZES JÁNOS.

Vadvirágos patak partján...

Vadvirágos patak partján álmodozva jártunk,

Elfáradva, pihenőre olykor meg-megálltunk.

Kipirulva, vágytól égve emlékszel, hogy vártad,

Hogy az alkony biborában megcsókoljam szádát.

Emlékszel-e, szép kedvesem, folyondáros köre,

Elfáradva, hová ültünk csókos pihenőre.

Két izzó szív... de szép is volt ott a patak parton,

Betakart a füzes árnya, ránkhajolt az alkony.

A hullámzó hókebledet megöleltem lágyan,

Reámhajló szép fejednek párna volt a vállam.

Nem szóltál, csak nagysókára, szerelemtől égve:

„De jó volna így meghalni s így menni az égbe.“

Irtá: NAGY LAJOS (Pécel).

Kolauch-faiskola (Szeged)
nagyválasztéku és elsőrendű
növényanyaggal szolgál.

SZIVÁRVÁNY

A sógorok

A városban szigorú ebzárlat volt. A kutyákat egész nap zárva kellett tartani.

Egyik nap a spicc elszabadult s usgyi kiugrott az ajtón és futóra. Kedve szerint kiszaladta magát.

Mikor már hazafelé tartott, találkozott a csösz kutyájával, a pulival, aki aznap ugyancsak valami huncfutással az utcára szökött.

A két kutya pillanatra megállt s miután ősrégi kutya-szokás szerint illedelmesen körülszaglászta egymást, a spicc megszólalt:

— Ki kutyája vagy, sógor?

A puli vicsorgatva felelte:

— A csösz kutyája vagyok, sógor.

A spicc gunyosan huzogatta a szája szélét:

— Na, meg is látszik a bundádon, sógor. Olyan kócos, lucskos vagy, mint a madárijesztő.

A puli megsértődött:

— Könnyen beszélsz te, sógor. Minden nap fürdetnek, kefélnek. De én dolgozom, sógor. A gazdámmal együtt keresem a kenyeret. De te csak a napot lopod!

A spicc füle olyan hegyes lett, mint a tü:

— Hogy én a napot lopom?

Azzal nekiugrott a pulinak. De a puli sem volt rest, ő is elkapta a spiccet. Aztán se koma, se sógor, úgy meghentergette, hogy a bundája csupa sár lett.

A spicc vonított, a puli morgott. Azonban szalad ám az uszkár, az uraság kutyája. Szép, oroszlanosra nyírott szőre volt, a hátán meg melegítő kabát ékeskedett. Mikor megérkezett a harc-térre, délcegen kihuzta magát és ő is belehorkantott a két bajtárs dorgába:

— Ki kutyája vagy, sógor? — kérdezte hetykén a spicctől.

A spicc panaszosan felelte:

— A jegyző kutyája vagyok, sógor. De ez a buhdás puli úgy kiszabta a köpönyegemet, hogy csupa lyuk az oldalam.

Az uszkár a puli felé fordult:

— Mért bántottad ezt a spiccet, sógor?

A puli megvetéssel nézett a köpönyeges csudabogárra, aztán rászólt:

— Menj a szemem elől, sógor! Mert ha még egyet szólsz, leszedem rólad a köpönyegedet!

A spicc az uszkár felé vakkantott:

— Ni, milyen szemtelen . . . Csipd meg, sógor!

A három kutya egyszerre ugrott egymásnak, aztán se koma, se sógor, úgy meghentergettek egymást, hogy az uszkárról utóbb már a felöltő is leszakadt.

Még tovább is birkóztak volna, de a dombon megjelent a kutyapecér s mielőtt a sógorok magukhoz tértek volna, már mindenki nyakában ott volt a hurok s nyílk, nyékk, már bent is voltak a pecér kocsijában.

Itt nagyon megijedt a három sógor és

égre-földre esküdöztek, hogy ha kiszabadulnak, a jövőben nem csinálnak soha többet bolondot, hanem jó barátok lesznek. De hiába volt a fogadkozásuk, mert ebbe a pecér is beleszólt és másnap kivégezte őket.

Ezt a kis történetet a mi öreg komondorunk mesélte nekem és hozzátette, hogy mióta ez a dolog történt, azóta mondják az emberek egymásnak, amikor a cselekedetüket megbánják, hogy:

Késő bánat, eb gondolat.

NYÁRY ANDOR.

ASSZONYOKNAK, LEÁNYOKNAK

Prémek vásárlása és tisztítása

Prémeket csak megbízható kereskedőnél vásároljunk, mert aki nem szakember, annak igen nehéz a valódit az utánzattól megkülönböztetni. A legtartósabb és aránylag legolcsóbb prémárkú különféle nemesített báránnyokból készülnek. A Magyarországon kidolgozott és megfestett báránny-prémekből igen szép és tartós bundákat készítenek és ezek az árúk külföldön is keresettek. Nagyon szép tömött prémje van a hódnak, divatos a mormota, vakond, róka, az olcsóbbak közül a nyul. Jobban tud vásárolni az, aki a valódi prémeknek legalább a nevét ismeri, mert az szilskin helyett nem fogad el és nem vesz meg polár-, szilt, amerikai szilt, kanin szilt, vagy elektrik szilt, mert ezek rendszerint nyulból készülnek. A nyulpréméből készült szilskinutánzat apró bőrökből van összevarrva, míg a valódi szilskinbunda alig 6—8 darabból áll. A feketére festett rókába gyakran fehérvégű borzszőröket ragasztanak és mint ezüstrókat hozzák forgalomba. A ragasztás helyét azonban ujjunkkal kitapogathatjuk, a betűzött borzszőröket könnyen kihuzhatjuk, ha pedig be vannak varrva, a bőr szőrtelen oldalán a varrás megtalálható.

A jó prém nem hullatja a szőrét, nem tapad a ruhához és szálait kitépni nehéz. Legjobban ereszti szőrét a nyul- és macskaprém. A jól kikészített prém hajlékony, vékony, míg a rosszul cser-

zett prém merev, törékeny és bőre ázás után megkeményedik.

*Birkabőr*ből készült nyaksálat, karmantyut vagy bundát úgy frissíthetünk fel, hogy először jól kiverjük, lágy kefével szálmentén átkeféljük, de ügyeljünk arra, hogy a bőr ne nedvesedjék át. Szabadban megszáritjuk, azután kikéféljük vagy kifésüljük a szőrt.

Ha a sok hordástól *csapzottá* válik a prém, buza- vagy rozskorpát melegítünk edényben és forrón a prémmre szórjuk. A korpával aztán alaposan bedörzsöljük, végiggyurjuk a prémet, hogy a piszkot magába szedje. Ezt az eljárást kétszer-háromszor is megismételhetjük, míg csak a zsirosságát el nem veszti.

Megázott prémet nem szabad a kályhánál szárítani, mert hirtelen megkeményedik és szálai töredezni fognak. Legjobb, ha óvatosan szálmentén végigfésüljük a vizes prémet s másnap, mikor már teljesen megszáradt, botal óvatosan kiverjük, aztán először szálmentén, majd szál ellenében átfésüljük.

A *fehér prém* belését tisztítás előtt kifejtjük, azután jó fehér háziszappant főzünk vízben, kendőn átszűrjük és ha langyosra hűlt a lé, a prémet dörzsölés nélkül, csak nyomogatással és bemártással kimossuk benne. A szappanlevet többször váltogatjuk s ha már megtisztult a prém, esővízzel alaposan kiöblítjük. A levegőn szárítjuk s ha megszáradt, beszórjuk rizs- vagy keményítőporral, majd puha szíjjal kiporoljuk.

Ételreceptek

Száritott gombaleves. 4 deka száritott gombát vízben puhára főzünk. Vegyes zöldséget kevés zsirban puhára párolunk, vízzel felöntjük, hozzáadjuk a felvágott gombát és megszóva felfőzzük. 2 deka zsírt habosra keverünk, hozzáadunk 1 tojásfehérjét, 1 egész tojást, lisztet, kevés sót, az egészet jól kidolgozzuk és galuskának leszaggatjuk a levesbe, melyet kevés reszelt citromhéjjal ízesítünk. A levesestálban 1 tojás sárgáját 1 kanál tejföllel elkeverünk és ehhez tálaljuk a levest.

Rántott hal. A halat elkészítés előtt egy órával megtisztítva besózzuk. A besózott szeleteket lisztbe, tojásba és morzsába mártjuk, azután forró zsirban lassan kisütjük. A kisütött halat burgonyapüré, petrezselyemzölddel és citrommal díszítve, forrón tálaljuk.

Burchhard Erich dr.

a hallei földművelésvettség igazgatója, a magyar-német gazdasági csereakció lelkes támogatója.

H I R E K

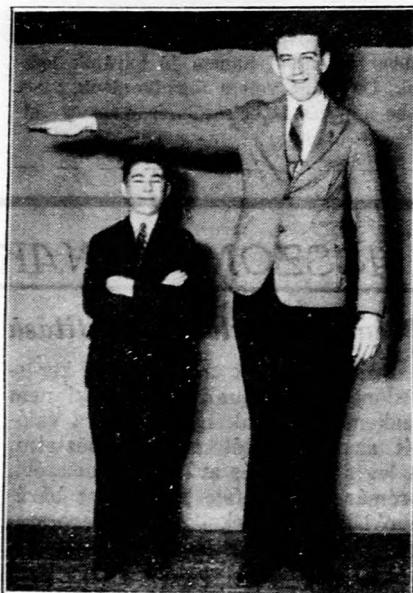
Bethlen István gróf Angliába utazott. Bethlen István gróf volt miniszterelnök november hó 17-én Angliába utazott, ahol többirányú meghívásra előadásokat tart a közép-európai kérdésekről. Első előadását a *Cambridge-i egyetemen* tartja.

Magyar zarándokok a pápánál. XI. Pius pápa november hó 10-én kihallgatáson fogadta a szentévi harmadik magyar zarándoklat résztvevőit. A zarándokok a kihallgatás előtt a Szent Péter-templomban megáldoztak *Serédi Jusztinián hercegprímás* szentmiséjén, majd *Barcza György* szentszéki magyar követ és a két követség tagjai kíséretében a kihallgatási terembe vonultak. Az érkező Szentatyát az egyetemi énekkarok egyházi himnusszal fogadták. A pápa meleg szavakkal emlékezett meg Magyarországról, amely mindig olyan közel áll szívéhez és amelyhez ő is közel van. Tiszta katolikus életre, — mondotta továbbá — különösen a *szendég országoknak van szükségük, elsősorban Magyarországnak, amelynek népe oly sokat kívánódik.* Megbízta végül a jelenlévő főpásztorokat, plébánosokat és hitoktatókat, hogy hűveket és tanítványokat, akik nem tudtak Rómába jönni, az ő áldásában részesítsék.

Darányi Kálmán Kővágóórs diszpolgára. Kővágóórs képviselőtestülete a legutóbb megtartott közgyűlése alkalmával *Czuppon Sándor* és *Novák Elek* javaslatára *Darányi Kálmán* államtitkárt, országgyűlési képviselőt, a *község diszpolgárává választotta.*

Az evangélikusok országos gyűlése a Luther-jubileum jegyében. Pénteken, november hó 10-én, amikor az egész világon *Luther Márton* születésének negyyszázötvenedik évfordulóját ünnepelték, tartotta a magyar evangélikusok legfelsőbb egyházi hatósága: az *Egyetemes Egyház* közgyűlését, amelyen résztvettek: a kormány képviselőiben *Fabinyi Tihámér* kereskedelmi miniszter, továbbá *Sztranyavszky Sándor*, a Nemzeti Egység Pártjának elnöke és sokan az egyházi és világi előkelőségek közül. A gyűlést *Fabinyi Tihámér* kereskedelmi miniszter a kormány, *Petri Pál* államtitkár pedig a kultuszminiszter nevében üdvözölte. *Radvánszky Albert* báró elnök a nap jelentőségét méltatta, majd az evangélikus egyháznak az államhoz való viszonyát fejtegette s a *megértés szellemét* hangoztatta. A *Kormányzó Urnak* a gyűlés folyamán érkezett táviratát *Geudaly Henrik dr.* püspök-elnök olvasta fel, amelyet a közgyűlés tagjai állva hallgattak végig. Az egyetemes közgyűlés állást foglalt a *soproni hittudományi kar* sértetlen fenntartása mellett és a *kormányoknak* e kérdésben tanúsított jóindulatláért hálaát nyilvánította.

Kitüntetett mezőgazdasági munkás. A győrvármegyei *Táp* községben november hó 5-én szép ünnepség keretében adta át a járási főszolgabíró képviselőiben megjelent *Kardos Ferenc dr.* szolgabíró a földművelésügyi miniszter kintető oklevelét és száz pengő jutalmát *Ress János* mezőgazdasági munkásnak.

Egy tizenhétéves óriás

Az ausztráliai *Cramp Albert*, jöellehet csupán 17 éves, máris 204 centiméter magas. Képünk az óriás mellett álló rendszeres növevő alak révén jól szemlélteti az óriás rendkívüli magasságát.

Debrecenben munkashiány van.

Debrecenben most az általános munkanéküliség idején az a feltűnő helyzet állott elő, hogy a legszorgosabb mezőgazdasági munkaidőben a gazdák nem jutnak megfelelő számú munkáshoz, az őszi gazdasági munka ennek következtében késedelmet szenved. A városi közigazgatási bizottságnak legutóbbi ülésén *Öry István* gazdálkodó panaszolta fel, hogy Debrecenben és a város környékén *nem lehet mezőgazdasági munkásokat kapni.* Véleménye szerint ennek a jelenségnek az az oka, hogy a debreceni inségakció során megindított inségmunkák teljesen elvonják a privát munkaadótól a munkásokat. A polgármestertől hatósági intézkedést kért, a gazdák részére szükséges mezőgazdasági munkások rendelkezésre bocsátása iránt.

Tűzvesz pusztított el egy párisi magyar vendéglőt. November hó 10-én, éjszaka tűz ütött ki a *párisi, Rue de Suren* 6. számú házban levő *Little Hungary* nevű magyar vendéglőben. Az alkalmazottak benzinnel takarították a vendéglő szőnyegeit, közben a villanyporszívógépből szikra pattant ki s a szőnyegek tüzet fogtak. Az alkalmazottak az étterem pincehelyiségébe rohantak, hogy megmentsek ruháikat és értéktárgyaikat. Mire ismét föl akartak jönni, a *lépcsőket már lángok borították.* Az egyik alkalmazott az ételfelvonó segítségével akart kimenekülni, a felvonó azonban heves légáramlatot idézett elő s a lámpákat csak jobban fölélesztette. A tűzoltóság gyorsan a helyszínen termett és egy negyedóra leforgása alatt sikerült a tüzet eloltania. *Biró Jenő, a vendéglő magyar szakácsa szenné égett.* A vendéglő három másik magyar alkalmazottja súlyos, két pincér könnyebb égési sebeket szenvedett. A vendéglő *Lukács* magyar állampolgár tulajdona.

Ihrig Károly előadása a földreformról. *Ihrig Károly dr., a Magyar Gazdaszövetség igazgatója* legutóbb előadást tartott *Budapest* a *Magyar Statisztikai Társaság* ülésén. Az előadó a *kelet-európai földreformokat* hasonlította össze a magyarországgal. Megállapította, hogy a legtöbb országban a kisbérletlőknek tulajdonossá tételére és a törpebirtokokosok földjének életképes földműveléssé való kiégésztésére törekedtek elsősorban, a magyar földreform ellenben túlnyomóan *új üzemeket* létesített. Negyven százalékkal szaporodott nálunk az új mezőgazdasági üzemek száma, s ma a két hektáron aluli törpebirtokokosok arányszámát illetően Magyarország vezet. Ezzel szemben fontos lett volna, ha minél több életképes egységgel növelik a kisgazdaságok számát. *Ez lesz a feladata a közel jövő telepítési politikának is.*

Magyar dalköltő világraszóló találmánya. *Dezső Gábor* zeneszerző és dalköltő világszenzációt jelentő magyar ötletet szabadalmaztatott negyven államban. Nem holmi furfangos ravasz masina, vagy rejtélyes harcieszköz a találmány, ennél sokkal több. *Dezső Gábor* eddig a felnöttek szórakozására és lelki épülésére adott sokszáz magyar nótát. Aztán lement a gyermekek birodalmába. *Jászay-Horváth Elemérrel*, a nemrég elhunyt kitűnő poétával, gyermekverseket íratott és azokat megzenésítette. Hogy el is tudja zongorán játszani minden gyerek ezeket a bübajos nótákat, olyan rendszert dolgozott ki, amelynek segítségével a legapróbb gyermek is néhány percen belül elzongoráztathatja akár nagy zongorán, akár kis játékszongorán a nótákat, indulókat, altató dalokat, Mikulásnótákat, babatáncot, csárdásokat stb. A szabadsalom tárgya egy zenei tervezet. Lényege, hogy a most megjelent *szines nóták* című pazar kiállítású, különleges luxuskiadásban piacra hozott nótáskönyv minden dala meg is találja az utat a gyermekszívekhez. A megoldása épen olyan érdekes, mint amilyen egyszerű. *Szines hangjegyek és szines zongorabillentyűk rendszere.* A hangjegyek színei egyeznek a könyvhöz mellékelt és a zongorabillentyűkre ragasztandó színes papírlapok színeivel. *Ennyit* az egész és már minden kis emberke tud komoly muzsikát zongorázni. Csupa ötlet, színparkozó színpompá, derű, mosolygás az egész könyv. Világszabadalmazott magyar találmány, világszenzációt jelentő magyar gondolat. Ilyen képeskönyv még nem volt gyermekországban. Izléses, elegáns, gyönyörű, ragyogó, csodálatos ajándék. Ára 4 pengő, megrendelhető: *Dezső Gábor* zeneszerzőnél, Budapest, VIII., Szigony-u. 16/B., I. 18.

Jó hangszerezen játszani a legnagyobb élvezet. Elsőrangú, igazán olesón *Reményi* országos híri hangszertelepe, vásárolhat *Budapest, VI./15., Király-utca 58-60.* Kérjen díjmentes 51. számú árjegyzéket, abból választhat.

A VASÁRNAP TANÁCSADÓJA

↑

minden ügyben utbaigazít

PÁSZTORTÜZ

A dorogi hajduk összefogása

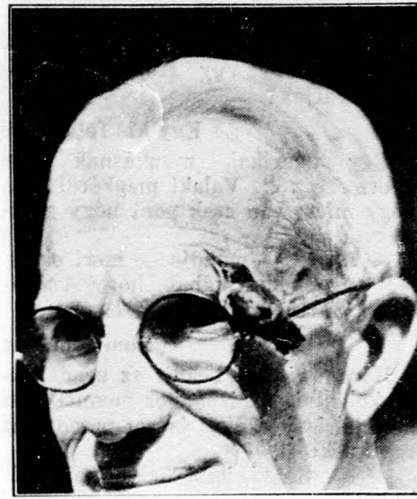
Dorogon a nemes Hajduság, a hajdu vitézek egyik ősi fészkeben most olyan derék összefogás történt, amely — ez elesigázott, közömbös korban — ritkítja párját. S bár jómagam kálvinista hajdu vagyok, dorogi görög-katolikus hajdu testvéreinknek ez az összefogás az én lelkemet is büszkeséggel és a jobb jövő édes reményeivel tölti el.

A gazdagoknak könnyű adni! Ámde amikor a szűkölködő földnépe összefog, s a kevésből áldoz sokat eszményi célokért, az már a legnagyobb, legszebb dolog. A dorogi hajduk most vallásos eszményeik emeléséért ezt cselekedték legujabban.

Dorog a legnagyobb magyar görög-katolikus központ, s hogy ott a lelki élet gazdagítására a magyar misszió hívek vallásosságának elmélyítésére újabb magyar oltár épüljön, egyik dorogi hajdu nemzetes emberpár házát, szép belsőeszes kertjét, földbirtokait a máriapócsi bazilita barátoknak hagyta azzal, hogy most már Hajdudorogon is építsenek szerzetházat, templomot a hazafias bazilita atyák egyidejű áttelepülésével. . . Ma már odáig fejlődött a rendházalapítás szép munkája, hogy a pócsi bazilita atyák — több ezerfőnyi közösség részvételével — első rendi nagygyűlésüket is megtartották már Hajdudorogon. A Tapp János kanonok, dorogi főpap és páter Dudás Miklós pócsi tartományi főnök által vezetett nagygyűlésen nagyszerű elhatározások történtek, amidőn a templomhely telkének megszerzése tárgyalás alá került. . . Bohus László dorogi főjegyző ugyanis a hívek önkéntes áldozatkészségére hivatkozván, azonnali beszolgáltatással felajánlotta 10 mázsa búzát, továbbá még öt éven át 5—5 mázsát. Ezt a példát, melylyel a telekvásár megoldódott, más lelkesek is követték. Tapp János kanonok 120 pengőt, évi 5 mázsa búzát, Novák Géza r. kat. plébános 100 pengőt és egy oltár felállítását, a katolikus kör százezer téglát, 1000 pengőt, 100 fuvart, 100 napszámot, Pósta István kántor haláláig évi 5 mázsa búzát, Oláh Kornél tanító 50 mázsa meszet, Kiss Miklós gazdálkodó 10 mázsa búzát, özv. Barcsay Antalné 50 pengőt, Takács Gyula tanár 50 pengőt, Lengyel János 100 ezer téglát, Stima Gyula 100 pengőt, Welly János igazgató 25 pengőt, Görögh Mihály gazdálkodó 100 pengőt, özv. Nagy Ambrusné 25 pengőt, Molnár Péter gazdálkodó 4 mázsa búzát adtak azon melegében! Az adományozások és felajánlások azonban folyamatban vannak. A hazafias bazilita barátok, akik szabadságharcainkban keresztelt jártak hívek előtt, inkább így Dorogon sem maradnak fedél és oltár

nélkül! A dorogi derék hajduk pedig a „segíts magadon, az Isten is megsegít” közmondást valóra váltották.

MÓRICZ PÁL.

Egy szelid kolibri és a gazdája

Képünk egy hírneves amerikai madártudóst és legkedvesebb madárkáját ábrázolja. A kolibri a tudós szemüvegén helyezkedett el.

Magyar dal.

Ne sírj, népem! . . . Lesz még szabadságod.
Ujra nagy lesz a eszoka országod.
Tekint majd még örömmel az égre:
Édes hazánk szabad magyar népe!

Lesz virradat! . . . Ne busulj nemzetem!
Nem tart soká e kínos gyötrelmem.
Lehullik az átok a fejedről,
Letekint még Isten rád az égből.

De cölöd a szent szabadság legyen!
Ezt véd, őrizd, karold fel én népem.
Mert ha vérsz e szent gondolat ellen,
Akkor pusztulj örökre nemzetem!

Beküldte: Özv. HOSSZU JÓZSEFNÉ,
Diósvizlő.

TANÁCSADÓ

Kérdés: 600 koronáról szóló hadikölcsönt nem valorizálták-e és mennyi kamat jár utána és mikor valorizálják? (Hü előfizető, 1819.) — **Felelet:** Sajnos, a hadikölcsönkötvényeket legközelebbi jövőben nem valorizálják. Azonban mindazoknak, akiknek évi jövedelme ezer pengőt nem halad meg, az állami hadikölcsön támogatást ad. Amennyiben a feltételek így fennforognak, forduljon az alispán útján a belügyminiszterhez.

Kérdés: 1. Igaz-e, hogy akinek földadója nem haladja meg a 24 pengőt, annak az el van engedve? 2. Jogos-e, hogy a postamester a csekkapért 6 fillért vesz? (Sz. I., Husztot.) — **Felelet:** 1. Ha valaki ingatlanának kataszteri tiszta jövedelme 100 koronát nem halad, úgy amennyiben hadirokkant, hadiárva, kérheti a földadó elengedését, illetve mérséklését. Kívételen esetekben egyébként is kérheti, minden esetben azonban a pénzügyigazga-

tósághoz kell fordulni. 2. Igen, ezt kormányrendelet írja elő.

Kérdés: Beteg, családost ember vagyok, anyagi támogatásra volna szükségem. Horvát forduljak segítségért? (S. G., Sárkad.) — **Felelet:** Forduljon a Kormányzó-né Öfömlétsége segélyakciójához. Bővebb adatokat talál erre nézve a „Vasárnap” október hó 22-iki számában.

Kérdés: Mi a „Rokkant Újság” címe, hol van a kiadóhivatal és mennyi az előfizetési díja? (O. L., Lesenceistvánd.) — **Felelet:** „Hadirokkantak Lapja”, VI., Benczur-utca 2. Előfizetési díj: hadirokkantoknak és hadiözvegyeknek évi 4 pengő, másoknak évi 10 pengő.

Kérdés: Miért nem köztük a „Vasárnap”-ban a hajdina árát; mennyibe kerül egy métermázsja hajdina? (Hü előfizető, 1819.) — **Felelet:** Mivel a hajdina idénycikk, így kialakult árfolyama mindössze március és április hónapokban van, mikor is a jegyzését lapunkban közöljük. A hajdina jelenlegi eladási ára körülbelül 14—15 pengő métermázsánként.

Kérdés: 1. Hol lakik Polónyi Manó MÁV főfelügyelő, aki a „Magyar parlamenti nemestése elvben és gyakorlatban” című munkát írta? 2. Hol lakik Meisner és Lakatos, akik a „Tyuktenyésztés kiskatéja” című munkát írták? 3. Hol kaphatnék baromfiakról szóló árjegyzéket? 4. Milyen szakkönyveket adott ki a Faluszövetség? (H. A., Budapest.) — **Felelet:** 1. V., Kosuth Lajos-tér 14—15. sz. 2. Nem tudtuk megállapítani. 3. Forduljon a „Baromfi-tenyésztők Országos Egyesületéhez” IX., Üllői-ut 25. sz. 4. Közöljük velünk, hogy milyen tárgyú szakmunkák érdeklék, mivel a Szövetségnek oly sok kiadványa van, hogy azokat itt nem sorolhatjuk fel.

Kérdés: Kaphatnék-e más ajándékkönyvet a „Vasárnap” 1934. évi naptára helyett? (K. I., Sárkeresztés.) — **Felelet:** Nincs módunkban mást küldeni. Egyszerűsödés szíves figyelmébe ajánljuk, hogy a „Vasárnap” 1934. évi naptárjának tartalma egészen más, mint a szövegforgó naptáré. Erről majd Ön is meggyőződhetik.

Kérdés: 1. Van-e lehetőség Törökországban gazdaságtudni elhelyezkedni? 2. Mi a török követség címe? 3. Francia, német és magyar nyelv tudása elegendő-e az ottani érvényesüléshez? 4. Közöl-e a „Vasárnap” olvasói által írt mezőgazdasági vagy állattenyésztési cikkeket? (Cs. I., Tiszabő.) — **Felelet:** 1. Jelenleg nincsen. 2. Budapest, VI., Andrásy-ut 101. sz. 3. Kezdetben elég, de további ott tartózkodásnál okvetlen szükséges az ország nyelvének elsajátítása. 4. Amennyiben Schandl József dr. egyetemi tanár, gazdasági rovatunk vezetője, megfelelőnek találja a cikket, úgy készséggel közöljük.

Kérdés: Folyó év május 1-én a bank elárvereztette földemet s miután más árverező nem akadt, ő tartotta meg 4000 pengő követelésért. — Visszakaphatom-e a legújabb gazdasági rendelet révén és mi a teendőm? (P. S. O.) — **Felelet:** Ha az árverés még jogerőre nem emelkedett, úgy a költségek letételezésével együtt, kérheti a bíróságnál az árverés hatályon kívül helyezését.

Kérdés: A legújabb rendelet szerint buzában lévő vételár tartozást lehet-e árverelni? (Buzatartozás.) — **Felelet:** A buzatartozás mindig annak középső egyenértéként számítandó s így teljesen egy tekintet alá esik a megfelelő összegű készpénztartozással.

Kérdés: Lehet-e az olcsó szövet- és vászonakciótól Budapesten anyagot ren-

delni? (J. J., Mád.) — **Felelet:** Csak a helybeli Hangya vagy egyéb megbízott által lehet megrendelni vagy beszerezni. Ugy tudjuk, hogy minden községben van megbízott.

Kérdés: 1. Mikor van felvétel az államasutaknál és milyen okmányok szükségesek? 2. Mikor van a postánál felvétel és milyen okmányok szükségesek? (Sz. G., Karos.) — **Felelet:** 1—2. Belátható időn belül egyik állami vállalatnál sem lesz felvétel.

Kérdés: 1. Hogyan védekezem a futrinka bogár kártevősei ellen, melyek buza-vetésemet erősen megdémázták? 2. Németország részére történő letermelésben ki vehet részt; mennyi lenmag terem egy holdon és szalmáját mire lehet felhasználni? (Sz. J., Csabacsüd.) — **Felelet:** 1.

A futrinka által pusztított vetést dohányluggal kell permetezni. A dohányluggoldat 100 literjében 30—40 deka tiszta nikotin és 1½ kilogramm kenőszappan legyen. A nikotint hatósági engedéllyel lehet a dohányagyózsókban vásárolni. Ezzel a dohányluggoldattal permetezzük meg a rágott területrészt és a körülötte levő még ép vetésből is mintegy 2—3 lépésnyi sávot. A permetezés csak ködszerű legyen, mert különben lecsurog a levelekről és kárba vész. A nikotin azonban erős mérég s így ügyeljünk, hogy szánkba, arcunkra, kezünkre ne freccsenjen s a mérges permetet be ne leheljük. 2. A lenmagtermelésre vonatkozó tárgyalások folynak. Valószínűleg az irányító gazdálkodás központja fogja meghatározni, hogy hol termelik a Németországba kivendő mennyiséget. Az árat majd közölni fogják. Legjobb lesz, ha az illetékes Mezőgazdasági Kamaránál (Kecskemét) jelenti be termelési szándékát. Egy katasztrális hold után 5—7 métermázsára lehet számítani. Szalmáját csak tüzelésre vagy almozásra lehet használni.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Ifj. K. Mihály, Földes. Az ajándék könyvet pótlólag megküldöttük. — P. K., Törökszentmiklós. Közölje velünk, hogy a nyolcszáz koronás ügyben milyen felvilágosítást óhajt? — K. P., Aka. Előfizetése 1933 december hó 31-ig van rendezve. — O. T., Maconka. Kérjük, közölje velünk, milyen cikke árára gondol. Mit ért népszerű tanácskönyv alatt? — B. B., Ujcsalános. Előfizetése 1933 november hó 30-ig van rendezve, csekklapot küldtünk. — Ifj. R. J., Szekesfehervár. Eláruljuk Önnek, hogy a vésztől versolvasó — amint kiderült — előfizetőnk leánya. Üzenetét alább közöljük. — Ö. M., Vésztő-re üzen ifj. R. J.: Örömmel vettem üzenetét, hogy költeményeim megtetszettek az ottani előfizetőknek. Én továbbra is nagy örömmel írok annak, aki megért engem!

Arany- és ezüstpénzek ára

1933 november hó 13-án.

Ezüstpénzek: 1 darab egykoronás 28 fillér; kétkoronás 56 fillér; ötkoronás 1 pengő 46 fillér; régi egyforintos 76 fillér.

Aranypénzek: 1 darab 20 koronás arany 31 pengő 50 fillér; 10 koronás 15 pengő 25 fillér; Napoleon-arany 31.20—31.30 pengő.

14 karátos törtarany (gyűrű, karperec, fülbevaló, stb.) grammonként 2 pengő 90 fillér.

Szinarany kilogrammja: 5140—5150 pengő.

Színezüst kilogrammja: 69 pengő.

T R É F Á K

Orvos és a beteg

Orvos a nagybeteghez: Hallja, barátom, a maga arca egyáltalán nem tetszik nekem.

A beteg: A doktor ur úgy látszik azt hitte, hogy egy szépségkirálynőhöz hivatják?

Egy kis félreértés

Egy amerikai munkásnak négy gyermeke volt. Valaki megkérde tőle, hogy miért van csak pont négy gyermeke.

— Azért, — mondja — mert olvastam egy statisztikában, hogy Amerikában minden ötödik újszülött zsidó.

Három jómadár

Három cigány beállit az uradalomba koldulni. Az ispánhoz mennek, aki már jól ismeri őket és azt mondja az egyiknek:

— Na, Sanyi, iszol-e egy kupica pálinkát?

— Isom hát, — feleli a Sanyi.

— Hát te, Pista eszel-e egy kis ropogós malacpecsenyét?

— Esem hát, — feleli a Pista.

— Hát dolgozni akartok-e valamit?

A két cigány erre oldalba böki a harmadikat és egyszerre mondják ki:

— Gyula, te mamlas, beszélj hát te is mán valamit.

A nő a sirnál is nő

A gyászszónok bucsuztatja barátját:

— Milyen hirtelenül tűntél el körünkől s milyen hamar magára hagytad huszonnégyéves özvegyedet...

Az özvegy halkán közbeszól:

— Tévedés, csak huszonkettő!

Amerikai humor

A hajó sülyed. A kapitány összegyűjti a legénységet.

— Ki tud közületek imádkozni?

— Én, — mondja reszkető hangon egy matróz.

— Rendben van, akkor te fogsz imádkozni, mialatt mi felvesszük a mentőöveket és elhagyjuk a hajót. Tudniülk egygel kevesebb mentőövünk van, mint amennyi kellene!

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

$\frac{j}{á}$ os légy ka

(Beküldte Sziklay Ede Bozsokról.)

2. Szórejtvény.

látogató gyökér
t = 1

(Beküldte Kuttor Barna Sajókazincéről.)

3. Szórejtvény.

Ö
S
V
N
Y
ÖSVÉNY

(Beküldte Kuttor Barna Sajókazincéről.)

4. Szórejtvény.

madár teszi I viz van benne
fán van

(Beküldte ifj. Lőke József Tarról.)

5. Szórejtvény.

12, 10, 6, 7, Keleti állam.
11, 7, 1, 13, Egyházi államfő.
8, 2, 3, Ez most nehéz.
2, 5, Vér kering benne
4, Magánhangzó.
1—13, Aratás kezdete.

(Beküldte Békefy László Zalaköppányból.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt az 50-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevét nincs módunkban közölni.

A 44-ik számban közölt rejtvények megfejtése: 1. Szórejtvény: **Dülöüt.** 2. Pontrejtvény: **Hulló levél volt a babám szerelme.** 3. Szórejtvény: **Ellenpárt.** 4. Szórejtvény: **Pápa.** 5. Szórejtvény: **Gazdátársadalom.**

Megfejtették: Rapai György, Békefi László, László Irén, Szűcs Ferenc, Günther György, Szekeres Márton, Nagy Gábor, Vámos Imre, Ördögh Zoltán, Számadó Ernő, Vályi Ferenc, Erdélyi Miklós, Nagy Mihály.

Jutalomkönyvet nyertek: Vályi Ferenc (Békes) és Nagy Mihály (Cegléd).

A 45-ik számban közölt rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával jövő héten közöljük.

Vásárok jegyzéke.

Vasárnap, november hó 19-én: Állat- és kirakodóvásár: Fegyvernek, Makó, Szegvár.

Hétfő, november hó 20-án. Állat- és kirakodóvásár: Bácsalmás, Győr, Hajdúböszörmény, Jászládány, Kóka, Mátészalka, Paks, Sárobgárd, Sümege, Szécsény, Szekszárd, Tarcal, Tiszatarján, Vámospércs. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Csurög, Felsőöreg, Kiskomárom, Rédics, Somogysszll, Szigetvár. — **Kirakodóvásár:** Tatabánya.

Kedd, november hó 21-én. Állat- és kirakodóvásár: Gelej, Mezőkomárom, Sósut, Sárcsény. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Felsőöreg. — **Ló- és kirakodóvásár:** Szentgál (bizonytalan).

Szerda, november hó 22-én. Állat- és kirakodóvásár: Balmazújváros, Csapod, Mány, Mezőkomárom, Vértescsaba.

Csütörtök, november hó 23-án. Állat- és kirakodóvásár: Bodvaszilas, Bodrogkeesztur, Dég, Kecskemét, Újfehértó.

Péntek, november hó 24-én. Állat- és kirakodóvásár: Adony, Békés, Szentes, Veszprém.

A VILÁGGYUJTÓGATÓ

REGÉNY * ANGOLBÓL FORDITOTTA: VÉCSEY LEÓ (50)

— Amikor egy napon repülőgépen egy csomag csokoládét és egy levelet vitt próbarepülés alkalmával Szidorvszky gróf a szomszédos állam fővárosába, a trónörökösnek anyjához, akkor titokzatos kezek a levél mellé becsempészték a titkos katonai levéltárból ellopott erődítményterveket is. Szidorvszky gróf nem is sejtette, milyen veszedelmes okmányokat visz az ártatlan csokoládés-csomagban. A szomszédos állam fővárosában, amint a küldemény megérkezett, lemásolták a terveket és a vizsanzásul küldött ajándéksomagban visszacsempészték másnap — ugyancsak repülőgépen és ugyancsak Szidorvszky gróf útján — Bulubisba.

— Így került vissza a titkos levéltárhoz a Rexberg-erőd terve és így keveredett csunya gyanuba Szidorvszky alezredes. De ezenkívül egész sereg más módon érvényesítette a maga rejtelmes befolyását ez a Dansky-Davis... Ezt azonban aligha kell részletesebben magyaráznom önnek, hiszen Gilió doktor álarcában személyesen, maga, bogozta ezeket a szájakat a professzor utasítására.

— Most aztán a végső csapásra határozta el magát a professzor! Amikor az az emlékezetes találkozásunk esett Szidorvszky gróf lakásán, akkor megbizottai ellopák azt a köteg szerelmes levelet, amit a trónörökös felesége írt a grófnak. A szerelmes levelekkel a birtokában akar most valami példátlanul nagyarányú zsarolási manőverbe fogni Dansky őrnagy, vagy, hogy nevezzem a sátán e földi cimboráját...

— Ahogy én látom a helyzetet, a professzor tervei most megértek a megvalósuláshoz. A jelekből következtetve, néhány nap kérdése csak, hogy döntő események igazolják gyanumat. Hozzájárul még ez a külpolitikai bonyodalom... Bizony a magam részéről nagyon aggasztónak itélem meg a helyzetet. Sietnünk kell, — ennyi az, amit e pillanatban elmondani tudok. Hozzáfűzhetném még azoknak névsorát, akik a professzor maffiájához tartoznak, akiket megvesztegetni sikerült, ez azonban, valamint a további részletek pontosan ismerősök Ön előtt.

— Ugy van, — felelte Perrin — bár meg kell jegyeznem, hogy jó egynéhány körülményt tisztában és áttekinthetőbben látok az elbeszélése nyomán és gratulálnom kell pompás megfigyeléseihez. Most azonban hadd kezdem el én...

V.

Perrin elbeszélése.

A berlini rendőrfőnök friss szivarra gyújtott és kényelmesen hátradőlve karosszékében, beszéléni kezdett:

— Ott kell kezdenem, amikor az ősszel Zsigmond herceg palotájában, a Berlin melletti Rixdorfban betörés történt, mely alkalommal azonban nem tűnt el semmi az értékes műkincsek és ékszerek közül, mindössze néhány katonai természetű feljegyzést és iratot loptak el. A herceg nem is tett feljelentést, csak bizalmas uton értesítette a rendőrfőnököt és én, ki akkor osztályvezető voltam még, vettem a kezembe a bizalmas nyomozást. Csakhamar megállapítottam, hogy nemcsak ezeknek a feljegyzéseknek eltűnéséről van szó, hanem nyoma veszett a titkos levéltár néhány haditengerészeti tervének, erődítmények alaprajzának, mindenféle más féltve rejtegetett katonai írományoknak is, úgy, hogy az ismeretlen tettést a legelső perctől kezdve a hivatásos kémek között kerestem. Bizonyosnak látszott ugyanis, hogy itt valami rendkívüli ügyes kémhálózat működik, amelyik azonban nemcsak ellopott és az országból kicsempésztett katonai terveket, okmányokat és titkokat, de ugyanakkor más, ellenlábás államok hasonló titkos tervét juttatta a német hadügyminisztérium birtokába. Valami érzésem azt sugta, hogy ez a kémhálózat összefüggésben áll a londoni és berlini rejtelmes bűntényekkel...

— Meg kell még jegyeznem, hogy mielőtt megbízást kaptam volna a Zsigmond hercegnél történt betörés bizalmas nyomozására, közvetlenül előtte a Russiethotel rejtélyével foglalkoztam. Itt ugyanis az történt, hogy egy őszi nap éjszakáján belülről lezárt padlásszobájából titokzatos módon eltűnt Burger Károly brémai ék-

szerész. Vele együtt eltűnt kis ékszerkaszettája is, sok százmillió márká értékű arany és briliáns holmival. Ugyanezen a napon a szálló egy félreeső világító udvarában egy borotváltképi francia őrnagy egyenruhás holttestét találták. Néhány napi nyomozás után kiderült, hogy a világító udvarban talált holttest Burger Károly ékszerész hullája, kinek szakállát közben leborotválták és hogy még inkább felismerhetlenné tegyék, francia katonatiszti egyenruhát húztak rá. Az egész állítólagos büntény célja azonban abban a pillanatban még teljes homályban volt. Növelte a dolog titokzatoságát a boncolás meglepő eredménye. A törvényszéki orvosok ugyanis megállapították, hogy Burger Károly ékszerész nem lett gyilkosság áldozata, mint először gondoltuk, hanem szívszélhűdés, — tán valami hirtelen ijedség okozta izgalom ölte meg.

— Ennél a bűnügynél játszott bele a nyomozásba az a szélhámos, aki visszaélt Cardon kartárs nevével. Sőt, ha jól emlékszem, a holttestet éppen a szálló ama részében találták meg, ami az ő lakosztályához esett legközelebb, mert a berlini bulvárdlapok egy része, — igen, emlékszem már — úgy közölte a dolgot, hogy a hírneves detektív szobájában találták a francia tiszt holttestét. Ismétlem azonban, én magam nem sokat foglalkoztam az ál-Cardon szélhámossági bűnügyével, mert a nyomozásnak ezt a részét Müller kollégám intézte, kinek levélbéli értesítését most várom minden percben Berlinből.

— Én ugyanis, — folytatta a rendőrfőnök — ezidőtájt már nyakig voltam a munkában. A kémhálózat, mint megállapítottam, ekkortájt Londonba tette át székhelyét és én követtem a nyomokat. Nem akartam érintkezésbe lépni a Scotland Yarddal, mert félttem, hogy magamra teelem a kémszervezet tagjainak figyelmét, de a külső jelekből, izgalomból megállapíthattam, hogy ezidőtájt az angol hadügyminisztériumot és diplomáciát érte egy-néhány hasonló olyan meglepetés, mint azok a berlini titokzatos események voltak.

(Folytatjuk.)

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak november hó 14-én.)

GABONATÖZSDE.

Készárúpiac. *Buza:* tiszai 77 kg-os 7.50—7.70, 78 kg-os 7.60—7.80, 79 kg-os 7.70—7.90, 80 kg-os 7.80—8.00, felsőtiszai 77 kg-os 7.25—7.45, 78 kg-os 7.35—7.55, 79 kg-os 7.45—7.65, 80 kg-os 7.60—7.80, jász-sági 77 kg-os 7.20—7.35, 78 kg-os 7.30—7.45, 79 kg-os 7.40—7.55, 80 kg-os 7.50—7.65, fejejmegyei, dunántúli, pestvidéki, bácskai 77 kg-os 7.25—7.40, 78 kg-os 7.35—7.50, 79 kg-os 7.45—7.60, 80 kg-os 7.55—7.70. Pestvidéki *rozsa* 3.90—4.00, egyéb 3.90—4.00; *takarmányárpa* elsőrendű 7.00—7.20, másodrendű 6.80—6.90; sörárpa elsőrendű 10.50—11.50, másodrendű 9.00—9.50, harmadrendű 7.50—8.50; *szab* elsőrendű 7.40—7.50, másodrendű 7.30—7.40; tiszántúli *tengeri* 9.05—9.20, egyéb 9.05—9.20; *körpe* 5.25—5.25, *7. liszt* 14.00—15.00, *8. liszt* 7.70—7.80 pengő métermázsánként.

Határvidéki. *Buza* márciusra 7.81—7.82, májusra 7.93—7.95. *Rozsa* márciusra 4.91—4.92. *Tengeri* májusra 8.49—8.51, júliusra 8.90 pengő métermázsánként.

Vetőmagpiac. (*Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi Rt. heti jelentése.*) *Lóhere:* Az elmúlt hét végén a külföldi érdeklődés megerősödése és ugyanakkor különösen az erdélyi eladók visszavonulása hirtelen ugrásszerű áremelkedést okozott és az idén még nem látott árszint magyszámú kötéseket történtek. A hirtelen változás nem maradt visszahatás nélkül, a hét közepén a külföldi érdeklődés megszűnésére átal az árak ismét csökkentek. *Lucernamag* iránzata a lóherenagéhoz hasonló volt, oly különbséggel, hogy csak kisebb kilengéseket történtek. *Balticum:* Pimpinellás, sötétzöld tetelek nagyobb mennyiségben kerültek piacra, de érdeklődés csak elsőrendű minőségűket iránt mutatkozott. *Féchére:* iránzata külföldön megszilárdult, de csak világos svéd, herementes tetelek lehetett elhelyezni. *A budapesti ár- és értéktőzsde hivatalos jegyzései nyersárúért, 100 kilónként, budapesti paritásban:* Repece 24.50—25.50, köles, vegyes 8.00—8.25; köles, vegyes 7.50—8.00; lucerna 130—147.7; lóhere arankamentes 150—160; tavaszi búkköny 8—9; lenmag nagy 25.05—26.25; tóknag elsőrendű 24.75—25.05, másodrendű 21—22, napraforgó vegyes 11—11.02; kék mák 47—48; borsó: Viktória 10—10.75, express 16.05—17; bab: szokvány 11.05—11.75, gömbölyű fűj 18—19, hosszú 17—18; szárított répaszelet 7—7.50 pengő métermázsánként.

Abraaktakarmánypiac. Árpakorpa 6.60, borsóhéj 5.55, borsókorpa 5.50, buzakonkoly 4.75; konkolydara 5.80, lenmagpogácsa 13, napraforgópogácsa 9.25, repcepogácsa 7.60, rozskonkoly 4.60, rozskorpa 5.25, rozsosca 3.80, rozstakarmányliszt 6.80, fókmagpogácsa 13 pengő métermázsánként.

Aranydollár,

és fontra szóló zálogleveleket, kötvényeket, fixkamatozású papirokat pengő ellenében vesz és elad **Barna-bank**, V., Nádor-utca 26. Telefon: 213—16., 104—67.

Takarmányvásár. Réti széna, másodrendű 4—5, harmadrendű csomagolásra 3.20—3.90, muharszéna 4.80—5.50, lucernaszéna 5.60—6.40, zabosbúkköny 5.70, alomszalma elsőrendű 3.20, alomszalma másodrendű 2.80—2.90, zsupszalma 5 pengő métermázsánként.

Cirokszakáll takaró szalma átlagárban 18—20, bélesszalma átlagárban 8—10 pengő métermázsánként. *Cirokrag* 3.80 pengő métermázsánként.

Tenyészmarhák és jármosökrök. Elsőrendű belföldi jármosökör (tarka) 40—44, elsőrendű belföldi jármosökör (fehér) 40—42, másfél éves üszök 38—40, másfél éves tinók 38—42, fiatal friss fejű tehén 55—65 fillér kilogrammonként, élőszuliban.

Borjuvásár. Élő borju, belföldi szopós, elsőrendű 78—82, kivételesen 84, másodrendű 70—77, harmadrendű 60—66 fillér kilogrammonként.

Sertésvásár. Könnyűsúlyú 66—68, közepminőségű 73—74, nehézsúlyú 75—76 fillér kilogrammonként, élőszuliban.

Lóvásár: Igás kocsiló (nehéz, nyugati fajta) 150—300, igás kocsiló (könnyű, nyugati fajta) 140—320, alárendelt minőségű lovak 30—170, vágó lovak 25—130 pengő darabonként.

Juhárak. Külföldiek megfelelő, prima, fiatal ürök, páronként, 100 kg vagy azonfelül súlyban 44—50, prima fiatal bárányok, páronként, 75—80 kg között 36—40 fillér kilogrammonként, valamennyi gazdaságban, etetés-itatás után mázsálva, páronként 6 kg súlylevonással.

Gyapju. *Hazánkban* közepminőségű fésűs- és szövetgyapju cserélt gazdát 1.65 pengős budapesti paritásos áron. A báránygyapju ára minőség szerint 1.10—1.30 pengő között változott.

Nyersbőr. Marhabőr, minden súlyban, magyar 70—72, tarka 80—82, borjubőr, hosszú lábbal 110—115 fillér kilogrammonként.

Tej és tejtermékek. Teljes tej literje 32, lefölözött tej 6—10, tejszín 240—280, tejfel 120, centrifugált vaj kg-ja 170—190, szedett vaj 180—220, tehénúrtó 34, juhúrtó 110—120, juhsajt 110, grói sajt 220—240, trappista sajt 140—160, emmentáli sajt 180—220 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. *Élő baromfi:* Csirke 0.50—1.70, tyúk 1.20—1.70, pulyka 1.50—1.70 pengő darabonként. *Leölt baromfi:* Hizott lud és ruca 0.90—1.20, csirke 0.80—1.50, tyúk 0.80—1.10, sovány pulyka 0.80—1.00, libamáj 3.00—6.00 pengő kilogrammonként. *Tojás, kosáraru* (100 darab) 900—920 fillér.

Vadpiac. Szarvasomb 2, őzomb 2.80—3, vaddisznóomb 2.40 pengő kilogrammonként, nyul, bérben 1.50—3.50, fácán 1.50—2.50, fogoly 0.60—1.20 pengő darabonként.

Halpiac. Ponty, élő, nagyság szerint 0.85—1.05 pengő kilogrammonként.

Zöldség. Sárgarépa 4—8, petrezselyem 6—10, zeller 8—18, kalarábé (100 darab) 2—3, karfiol 4—8, vöröshagyma, közönséges 3—4, vöröshagyma, makói 4—5, fokhagyma 10—24, cékla 6—10, fejeskáposzta 2—4.50, kelkáposzta 4—10, vöröskáposzta 8—12, fejjesaláta (100 darab) 3—8, torna 30—100, burgonya, ősz rózsá 3—4.20, nyári rózsá 4—5.50, Eila 2.50—3.70, kifli 7—9, champignon gomba kg-ja 1—2, fekete retek 8—12, hónapos retek csomója 0.06—0.10, zöldpaprika 12—25, tök (főző) 10—14, süttők 6—10, vajbab kg-ja 0.50—1.20, zöldborsó 15—50, zöldtengeri csöven-

ként 3—6, sóska 10—16, paraj 8—15 pengő nagybani árak.

Gyümölcs. Alma 20—100, birsalma 15—45, körte 20—100, áfonya 85—90, szőlő 16—65, dió 70—120, gesztenye 20—35 pengő métermázsánként.

Méz, pergetett, métermázsánként 120—130 pengő.

Paprika. *Szegeden:* Fűzérés csöves paprika, fűzéréneként 4.50—6.50, édesnemes paprika 2.70—3.50, félédes paprika 1.90—2.20, rózsapaprika 1.50—1.90, másodrendű paprika 0.70—1.10, harmadrendű paprika 0.40—0.60 pengő kg-ként. — *Katocsán:* Édesnemes paprika 2.70—3.10, félédes paprika 2.30—2.40, rózsapaprika 1.90—2.20, másodrendű 1.10—1.20, harmadrendű paprika 0.50—0.70, fűzérés paprika, csöves 1.70 pengő kg-ként.

Borpiac. Az utolsó héten a mustokat cukorfokokként 6—8 fillérig vásárolták, minőség szerint. Kiforrott bor iránt az érdeklődés egészen lanyha, részben azért is, mert a legtöbb helyen még forrásban vannak a borok és így a végleges minőség megállapítani nem lehet. Az Alföldön, kistermelőknél hektoliterfokokként 1.30—1.40 pengős árakat fizetnek, de egyelőre csak a legalább 9 fokos borokat veszik fel. Korábban szüretelt és legalább 10 Malligand-fokos uradalmi tételekért hektoliterfokokként 1.60—1.80 pengős árakat fizettek. Ilyen viszonyok mellett a magasabb fokú öborokban a kereslet változatlanul tart és 2.40—2.80 pengőt is fizetnek hektoliterfokokként.

Szesz és szeszitalok. A szeszárak változatlanul zárultak. A *detaiforgalomban* az üzlet e héten valamivel esendesebb volt, finomított szeszben és denaturált szeszben változatlanul árszintet. *Gyümölcspálinka.* Az üzletmenet e héten valamivel esendesebb volt és új törköly 3 pengőig, ó-törköly 3.40—3.50 pengőig kelt el. *Szilvánómat, ideai nyári árut* 3.30—3.40, ó-nyári árut 4, ó-kék árut 5 pengőig ajánlottak. *Barackpálinka* 5 pengőig került forgalomba. Az árak 10,000 literfokokként, III. táblázat szerint + 3 százalékos forgalmi adó értendőek.

Fapiac. A búkkhasábbfa ára 280—285 pengőre emelkedett, míg cserhasábbfa a drágulás kisebb mérvű. *Fenyőfában* a forgalom tartott árszint mellett gyenge; *tombfában* csak jelentéktelen üzletkötések jönnek létre.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára november hó 14-én. Az első szám azt az összeget jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A második szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. *Száz pengőnél többre kerül száz darab:* Angol font 1835—1875; dollár 354—364; kanadai dollár 948—968; hollandi forint 232.40—233.80; német márká 135.70—136.60; svájci frank 110.70—111.40 pengő. — *Száz pengőnél kevesebbre kerül száz darab:* Csehkorona 16.95—17.05; szerb dinár 7.80—8.30; francia frank 22.30—22.50; lengyel zloty 64.60—65.10; román leu 3.42—3.46; bolgár leva 4—4.26; olasz lira 29.90—30.20; osztrák schilling 78.70—80.70 pengő.

KIADJA:

„FALU” ORSZÁGOS FÖLDMIVES-SZÖVETSÉG

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: MAYER EMIL

A BUDAPESTI RÁDIÓ

MŰSORA: 1933 NOVEMBER 19—25.

BUDAPEST I. 550.5 m

Vasárnap

19

9.15: Hírek. 10: Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. Prédikál Göde Lajos nagyköroői lelkész. 11: Egyházi népének és szentbeszéd a Jézus Szíve templomból. Szentbeszédet mond P. Bangha Béla dr. jézustársasági házfőnök. 12.20: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 12.25: Budapesti Hangverseny Zenekar; komoly muzsika. **Szünetben:** Rádiókrónika. 2: Gramofonlemez; operaáriák. 3: A földművelésügyi minisztérium rádióelőadásorozata. Dr. Vancsó Gyula, a Magyar Gazdaszövetség ny. igazgatója. „A gazdavédelmi intézkedések és a kisgazdák.” 3.45: A Mária Terézia I. honvédelgyalozgerezd fuvózenekara; szórakoztató zene. 4.30: Időjárásjelentés. **Majd:** „Tanácskérdés.” Irta Gárdonyi Géza. Felolvassa és bevezetőt mond Főja Géza. 5: Képek a Fővárosi Operettszínház „Ez kell a gyerekeknek” című revüoperettjéből. 6: Magyar - cimbalomtűs; magyar zene. 6.45: „Székelyföld derüje.” Sala Domokos előadása gramofonszemelvényekkel. 7.30: Bura Sándor cigányzenekara Radics Lajos tárogatószámaival. 8.15: Hírek, sporteredmények. 8.30: Chován Kálmán emlékhangverseny. Utána kb. 10.15: Veres Lajos cigányzenekara és Guttenberg György jazz-zenekara, Kalmár Pál ének-számaival.

Hétfő

20

6.45: Torna. **Utána:** Gramofonlemez. 9.45: Hírek. 10: 1. Utazás a száz év előtti Szatmárra. 2. Kölcsey-versek. (Felolvasás.) **Közben:** Gramofonlemez. 11.10: Vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: Az államrendőrség zenekara; könnyű muzsika. Közben kb. 12.30: Hírek. 1.15: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 1.30: Németh Anna zongorázik. Csillely Livia énekel, zongorán kíséri Polgár Tibor. 2.40: Hírek, piaci árak, árfolyamok. 3.30: A rádió diákfőelőrája. „A tudomány Napoleónja.” 4: Asszonyok tanácsadója. 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Losonczy-Schweitzer Oszkár szalonzenekara. 6: Német nyelvoktatás.

6.30: Farkas Sándor énekel, zongorán kíséri Kalmár Tibor. 7: „A magyarság népesedési fejlődése a honfoglalástól napjainkig.” Ajtay József előadása. 7.30: A Filharmóniai Társaság hangversenyének közvetítése; komoly muzsika. Utána kb. 10: Időjárásjelentés, hírek. **Majd:** Kurina Simi cigányzenekara. 11.15: Mándits-jazz. Szántó Gyula ének-számaival.

Kedd

21

6.45: Torna. **Utána:** Gramofonlemez. 9.45: Hírek. 10: 1. Tartarin kalandjaiból. 2. Elfelejtett játékok. (Felolvasás.) **Közben:** Gramofonlemez. 11.10: Vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: Szmirnov Szergej balalajka zenekara. Közben kb. 12.30: Hírek. 1.15: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 1.30: Gramofonlemez. 2.40: Hírek, piaci árak, árfolyamok. 3: Testnevelési tanfolyam testnevelők részére. 4: „Téli konyhagondok.” Vizváry Mariska előadása. 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Ifj. Sovánka Nándor cigányzenekara. 5.50: Francia nyelvoktatás. 6.20: Gergely László zongorázik. 7: „Régi magyar irodalmi szalonok.” Kállay Miklós előadása. 7.30: A Mária Terézia I. honvédelgyalozgerezd zenekara; szórakoztató zene. 8.30: Kis színpad. „A két levél.” Vígjáték egy felvonásban. Irta Scribe. Fordította Moly Tamás. 9.25: Hírek. 9.40: „A magyar népdal hatása a szomszéd népek zenéjére.” Bartók Béla előadása zongora- és fonográf-számmal. 10.30: Időjárásjelentés. 10.35: Az Opera-ház tagjaiból alakult zenekar; komoly muzsika.

Szerda

22

6.45: Torna. **Utána:** Gramofonlemez. 9.45: Hírek. 10: 1. A bor haszna és kára. 2. Turista-cipők vízhatlanítása. (Felolvasás.) **Közben:** Gramofonlemez. 11.10: Vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: Berend Endre szalonzenekara. **Közben:** 12.30: Hírek. 1.15: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 1.30: Hetényi-Heidelberg Albert-Buday Dénes-Sebő Miklós triója. 2.40: Hírek, piaci árak, árfolyamok. 3.30: A rádió diákfőelőrája. „Tátika, Rezi”. 4: Gramofonlemez. **Közben:** 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5.40: „Gép és művészet”.

Farkas Zoltán előadása. **6.10:** Magyar női vonósnégyes, komoly muzsika. **7:** Olasz nyelvoktatás. **7.25:** Az Operaház előadásának közvetítése. 1. Bajazzók. Dráma két felvonásban. Szövegét és zenéjét írta Leoncavalló. 2. Coppelia. Balett két felvonásban. Zenéjét szerezte Delibes. A **Bajazzók előadása után:** Hírek, időjárás-jelentés. A **Coppelia előadás után:** Roosz Emil zenekara; könnyű muzsika.

Csütörtök 23

6.45: Torna. **Utána:** Gramofonlemez. **9.45:** Hírek. **10:** 1. Magyar városok; Mőhás. 2. Novemberi kerti gondok; Rózsatakarás. (Felolvasás.) **Közben:** Gramofonlemez. **11.10:** Vízjelzőszolgálat. **12:** Déli harangszó, időjárás-jelentés. **12.05:** Országos Postászenekar; könnyű zene. Közben kb. **12.30:** Hírek. **1.15:** Időjelzés, időjárás- és vízállás-jelentés. **1.30:** Szervánzky-szalozzenekar. **2.40:** Hírek, élelmiszerárak, árfolyamok. **3:** Testnevelési előadás testnevelők részére. **4:** Bárány Ferenc meséi. **4.45:** Időjelzés, időjárás-jelentés, hírek. **5:** A földművelésügyi minisztérium rádióelőadásorozata. Gazdatanfolyam. Kolbai Károly: „A helyes talajművelés.” **5.30:** Somogyi-szalozzenekar. **6.30:** „Hódító japánok nyomában.” Kovrig János előadása. **7:** Salver Béla és Vértes Henrik szerzeményei. Előadja Tóth Erzsébet és Kalmár Pál. Zongorán kíséri Polgár Tibor. **8.10:** Hírek. **8.30:** Gramofonlemez. **9.30:** Melles magyar vonósnégyes; komoly muzsika. Szünetben kb. **10:** Időjárás-jelentés. **10.30:** Csorba Dezső cigányzenekara. Közben **11:** Spur Endre dr. angolnyelvi előadása: „Művészet a cigány hegedűjén.”

Péntek 24

6.45: Torna. **Utána:** Gramofonlemez. **9.45:** Hírek. **10:** 1. Időszéri anyag. 2. Tíz perc egészségvédelem: A fertőzés veszedelem. (Felolvasás.) **Közben:** Gramofonlemez. **11.10:** Vízjelzőszolgálat. **12:** Déli harangszó, időjárás-jelentés. **12.05:** Thoma József zongorázik, Bárdos Alice hegedül, zongorán kíséri Polgár Tibor. Közben kb. **12.30:** Hírek. **1.15:** Időjelzés, időjárás- és vízállás-jelentés. **1.30:** Veszprémi Farkas Vince cigányzenekara. **2.40:** Hírek, piaci árak, árfolyamok. **3.30:** A rádió diákfel-

A RÁDIÓ címe:

Budapest, VIII, Sándor-utca 7

őrája. „Az óra története”. **4:** „Félóra a leányszobában”. Ujnné, Mikola Tona előadása. **4.45:** Időjelzés, időjárás-jelentés, hírek. **5:** Állástalan Zenészek Szimfonikus Zenekara; könnyű muzsika. **6.10:** „Herezeg Ferenc vidám apróságok tükrében”. Stella Adorján előadása. **6.40:** Zenés részletek Jeritza Mária a „Nagyhercegnő” című filmjéből. **7.10:** A rádió külügyi negyed-órása. **7.25:** Az Operaház előadásának közvetítése. „Lakmé”. Dalmü 3 felvonásban. Zenéjét szerezte Delibes. Az **I. felv. után:** Hírek. Az **előadás után:** Időjárás-jelentés. **Majd:** Bura Károly cigányzenekara. **11.20:** Földes Andor zongorázik; komoly muzsika.

Szombat 25

6.45: Torna. **Utána:** Gramofonlemez. **9.45:** Hírek. **10:** 1. A külföldi munda-világából. Görög regék. 2. Mai kis lexikon. (Felolvasás.) **Közben:** Gramofonlemez. **11.10:** Vízjelzőszolgálat. **12:** Déli harangszó, időjárás-jelentés. **12.05:** Gramofonlemez. Közben kb. **12.30:** Hírek. **1.15:** Időjelzés, időjárás- és vízállás-jelentés. **1.30:** Radosné, Bock Hilda bécsi dalokat énekel schrammelzene kísérettel. **2.40:** Hírek, piaci árak, árfolyamok. **4:** A Rádióélet meseórája. **4.45:** Időjelzés, időjárás-jelentés, hírek. **5:** „Kutya-macska barátság.” Zsirkay János elbeszélése. **5.30:** Az Újpesti Munkásképző Dalkara és a Budapesti Általános Munkásdallegylet. **6.10:** Rádió-amatőrpostá. **6.30:** Toll Árpád és Jancsi cigányzenekara. Közben **7:** A rádió tárgysorsjátékának ismertetése. **8:** Hírek. **8.15:** Színműelőadás a Studióból. „Zenébőlcsók.” Irta Zilahi Lajos. **Utána kb. 10.15:** Időjárás-jelentés. **Majd:** Leu Baker jazz. Vajda Károly énekszámával. **10.45:** Zenekari hangverseny; könnyű muzsika.

BUDAPEST II. 840 m

VASÁRNAP, november hó 19-én, *délután 3—3.45:* Gramofonlemez.

CSÜTÖRTÖK, november hó 23-án, *délután 5—5.30:* Gramofonlemez.

SZOMBAT, november hó 25-én, *este 6.10:* Gramofonlemez. *Utána:* „A hét eseményei.”